

AZ ALSÓBORSODI
REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1935. ÉVI OKTÓBER HÓ 8-ÁN MISKOLCON TARTOTT
RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:
NÁDHÁZY BERTALAN
LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

4084 — 1935.

STANDHAFT JÓZSEF KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETE MISKOLCON.

AZ ALSÓBORSODI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1935. ÉVI OKTÓBER HÓ 8-ÁN MISKOLCON TARTOTT

RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

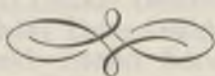
JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

NÁDHÁZY BERTALAN

LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

IX. 1125.

4084 — 1935.

STANDHAFT JÓZSEF KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETE MISKOLCON.

AZ ALSÓBORSODI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE
1935. ÉVI OKTÓBER HÓ 8-ÁN, MISKOLCON TARTOTT
RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

.....

Jelen vannak: Pósa Péter esperes és br. Bottlik István egyházmegyei gondnok elnöklete alatt, Gaál Ferenc, Román Ernő, Dr. Enyedv Andor, Kiss Albert, Takács Mihály, Szakács Pál, Szabó József, Kérészy István lelkészi tanácsbírák; Dr. Kérészy Barna, Dr. Lipcsey Péter, Zsóry Lajos, Lukács Béla, B. Bay Bertalan, Csorba György világi tanácsbírák; Nádházy Bertalan lelkészi, Kun András világi főjegyző; Várady Pál, Tóth Sándor lelkészi jegyzők; Dr. gróf Haller István világi jegyző; Dr. Kovács Kálmán ügyész. A felsoroltakon kívül a következő egyházközösségekből voltak jelen lelkipásztorok és világiak:

Átány: Baráth György gondnok. Böcs: Dr. Hegyaljai Kiss Géza, Lajos István tanító. Bükkaranyos: Bükkzsérc: Molnár Gyula. Cserépfalu: Kósik Lajos gondnok. Diósgyőr: Komjáthy József, Dr. Fekete Gyula h. főgondnok, Gyulay István gondnok. Eger: Paulik Béla. Egerlövő: Vajda Sándor, Varga Gyula tanító. Emőd: Demeter Béla, Sütő Károly tanító. Gelej: Eröss Gyula, Fekesházy Lajos tanító. Harsány: Solyom Gyula. Hejőbába: Szendrey László, Szabó Sándor gondnok. Hejőcsaba: Szabó Dániel, Tokaji Nagy Kálmán tanító. Hejőpapi: Benke József. Igrici: Mikó Sándor, Száraz Sándor tanító. Kisgyőr: Varga János gondnok, Győr István tanító. Kistokaj: Gombos Imre. Ládháza: Eötvös Ferenc. Maklár: Körössy József. Martintelep: Ilosvay Ferenc, Diószegi János gondnok. Mezőcsát: Simon Béla. Mezőkeresztes: Arday László, Dr. Filep Gusztáv, Fodor József gondnok, Nagy Károly igazgató-tanító. Miskolc: Farkas István püspök, Illyés Bertalan püsp. titkár, Cseh József, Mikos Géza, Fazekas János, Nagy József vall. oktató lelkészek, Gállfy Ignác, Nehéz János, Nemes Árpád presbiterek. Nemesbikk: Perjessy László. Noszvaj: Kovács József. Ónod: Dr. Pápay István. Poroszló: Dr. Korom Lajos tb. főgondnok. Sajókeresztúr: Berecz József. Sály: Sipos István. Szirma: Derencsenyi István. Tiszadorogma: Técsy Béla, Vasas Mihály gondnok. Tiszakeszi: Horváth József. Tiszaoszlár: Gyarmathy Béla. Tiszaszederkény: Pósa

Dezső h. lelk. Tiszatarján: Molnár Béla. Tiszavalk: Szondy Lajos. Vatta: Falucskay Benjámin. Tanárképviselők: Dr. Kosztolányi Zoltán, Porcs Kálmán. Tanítóképviselők: Fövenyessy János, Balogh János, vitéz Littkey György, Barsy Lajos, Mízser Lajos, Szabó András, Várhegyi Lajos, Péter József, Nagy János, Trencsényi Pál. Vallás-tanárok Miskolcra: Demes Péter, Balázs Győző. S.-lelkészek és érdeklődők nagy számmal. (V. P.)

1. Énekeltük a 178. dics. 1. versét. Esperesünk Igét olvasott és vele imádkoztunk.

2. A megjelenteket számbavettük. Az igazolt módon távolmaradtakat igazoltuk. Ennek során gróf Haller Józsefnek erőt és be-tetségéből való gyűgyulást szív-ből kívántunk. (N. B.)

3. Ezek után esperesünk — mert egyházmegyei gondnok még nem érkezett meg — Dr. Lipcsey Péter vil. tanácsbíró-t kérve fel a társelnökségre,

közgyűlésünket megnyitotta. (N. B.)

4. Várady Pál jegyző felolvasta a következő esperesi jelentést:

„Nagytszeteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Néhány nap híjjával egy egész év eseményeiről kívánok számot adni a Nagytszeteletű Egyházmegyei Közgyűlés színe előtt. Legutóbbi közgyűlésünket a múlt év október 23-án tartottuk s azóta a törvény-könyv alapján megalakított egyházmegyei tanácsunk tartott ülést ez év május 12-én a reáruházott sürgősebb természetű ügyek elinté-zése végett.

Csak egyetlen napon is mennyi változás történik életünkben; csak az tudja igazán, aki a naponta megújuló áldásokat és intéseket hálás szívvel számontartja. Alsóborsodi egyházmegyénk egy évi története is sok örömnapot és veszteséget jegyez fel, amelyeket az Örökkévaló Isten bölcsessége adott nekünk. Hálaadással fogadtuk az atyai kézből származott örvendetes alkalmakat, mint a Gondviselő drága ajándékait, — megnyugvással hordozzuk a veszteségek terheit —, amiket ugyancsak Ánnak akarata vetett vállunkra, akinek tudta és akarata nélkül egy hajszál sem eshetik le a fejünkről.

Nagytszeteletű Egyházmegyei Közgyűlés! Legelőször is arról az egyházmegyénket ért kiténtetésről kívánok beszámolni, amely azzal ért bennünket, hogy egyházkerületünk lánglelkű, fáradhatatlan püspöke f. évi május 12—20. terjedő időben 10 egyházköz-ségünket meglátogatta. Szinte kibeszélhetetlen az a szomjú várakozás, leírhatatlan az a lelkesedés, amivel várta, s megható az a gyöngéd figyelem és ragaszkodó meleg szeretet, amivel fogadta a püspökünket a hevesi végeken lakozó sokezer ref. testvérünk. A vendéglátó egyházmegye elnöksége mindent elkövetett, hogy a látogatás megfelelő, impozáns formák között menjen végbe; püspök urunk igehírdetései, az üdvözlő küldöttségeknek adott magyar szívből fakadt válaszaik és családláto-

gatásai olyan evangéliumi magvetések valának, melyek a lelkekben feledhetetlen emlékeket hagytak s meggyőződésünk szerint áldott gyümölcsöket fognak teremni. Nemcsak hitünk cselédei tettek boldog örömmel, boldog vallomást az ünnepi napok hatalmas építő erejéről, hanem más vallású magyar testvéreink is őszinte lélekkel hirdették, hogy a magyar szívek összedobbanásának soha nem tapasztalt áldását adta nekik a ref. püspök megjelenése. Meglátogatott egyházközségeink: Heves, Átány, Tiszanána, Ujlőrincfalva, Poroszló, Tiszavalk, Egerlövő, Eger, Maklár és Andornak. Hála legyen az Úrnak és dicsőség az ő szent nevének, hogy külső és belső épülés áldásos nyomaí fogják a generális vizitáció emlékét hirdetni nagyon sokáig!

A ránk következő hét folyamán ismét négy egyházközségünket kívánja magas látogatásával kiüntetni püspök urunk. Hisszük, hogy Mezőkövesd, Cserépfalu, Bükkzsérc és Noszvaj egyházközségeink életében is áldásos hatásokat fog szülni ez a látogatás.

Jóleső kedves kötelességet teljesítek, amikor egyházmegyei közgyűlésünk leghálásabb köszönetét tolmácsolom a Főliszteleltű és Méltóságos Püspök Úrnak ezért a hitünk építését elősegítő szolgálatáért. Mélységes tiszteletünk, ragaszkodó szeretetünk és hódolatunk zászlójának meghajtásával egyben kérjük a segedelmet adó Istent, hogy életének minden munkájában, lelkeket építő szolgálatában adjon neki továbbra is testi, lelki erőt és onnan felülről való kegyelmet.

Isten iránt való nagy hálaadással emlékezem meg a nt. közgyűlés színe előtt a *Nádházy Bertalan* diósgyőr-vasgyári lelkipásztor, egyházmegyei főjegyző 25 éves lelkipásztori szolgálati jubileumáról. A nyár folyamán tartott lelkészértekezletünk alkalmából Püspök Urunk, a lelkészértekezlet elnök, valamint lelkipásztor testvérei és gyülekezete nagy szeretettel köszöntötték őt, amihez az esperes köszöntése is csatlakozott abban a gyönyörű és otthonias tónusú templomban, aminek építése az ő nevével áll elszakíthatatlan kapcsolatban. Közgyűlésünk is őszinte elismerését fejezi ki azokért az Ur kegyelméből teljesített értékes szolgálatokért, amelyeket mint termékeny és termékenyítő lelkipásztor gyülekezete építése körül végzett s amelyekkel egyházmegyéink tisztességét öregbítette, mint bibliai zamatú ékestollú főjegyzőnk. Amikor szeretetteljes testvéri szívvel köszöntjük őt, imádásos lélekkel kérjük a kegyelem Atyját, hogy tartsa meg őt kedves családjá, gyülekezete, alsóborsodi egyházmegyéink és egész egyetemes ref. egyházunk öröme és dicsekedésére. Kedves Testvér! Boldogan valljuk, hogy nagy, messzeföldről az Úr vezérelt ide miközénk és állított a te őrhelyedre, amit szent keze éppen a te számodra készített: velem együtt örvendező, atyámfiaiért és barátaimért hadd mondhassam: Béke Veled! Az Úrnak, a mi Istenünknek házáért hadd kívánhassak jót tenéked! (Zsolt. 122 : 8-9.)

Örömmel jelentem közgyűlésünknek, hogy az egeri egyházközség főgondnoka, *Dr. Lipsey Péter* kir. közjegyző, e. m. világi tanácsbíró, egyházi főgondnokságának 25. évét a f. évben töltötte be. Egyházközsége meleg ünneplést készített a kiváló egyházi térfiú számára s hálája jeléül művészi arcképet festtette meg és helyezte el a

presbiteri tanácssteremben. Egyházmegyénk közgyűlése halát ad Istennek, hogy Dr. Lipcsey Pétert az egri egyházközség főgondnoki székébe ültette s reá mint kiválasztottra bízta az újraeledt egyházközség ékes templomának építési ügyét, mely az ő tevékenységének és áldásos munkálkodásának az Ur kegyelméből ajándékozott beszélő bizonyossága. Kiváló tanácsbíránk életére, további tevékenységére, nemes és egyházépítő munkáira buzgó szívvel kérjük a mennyei Atya áldását!

Örömmel jelentem, hogy *Román Ernő* lelkipásztor testvérünket egyházkerületi közgyűlésünk konventi taggá választotta. Legyen vele az Ur!

Örömnapot készített Istenünk kegyelme tiszáninneri egyházkerületünk s benne egyházmegyénk számára f. évi augusztus 22-én, amikor az egyházkerület teljes kiépítésének 200 éves fordulóját ünnepelte a magyar reformátusság a sárospataki főiskola falai között. A jubileumi ünnephez kapcsolódott az ORLE konferenciája, közgyűlése, valamint az ORPSz ünnepi nagygyűlése. Sajnos, ezeken az ünnepnapokon kényszerítő okokból, részt nem vehettem. Egyházmegyénk képviselőiben br. Bottlik István gondnok, Román Ernő tbíró és Nádházy Bertalan főjegyző vettek részt.

Buzgó könyörgésünk szálljon fel az égre, hogy a vészek és viharok erejét megenyhítő Isten kegyelme befedező sátor gyanánt boruljon egyházkerületünkre s bűnhődésünk megelégelése után adja vissza nekünk a tiszáninneri egyházkerület régi határait, hogy elszakított hit- és fajtestvéreink összedobbanó szíve a miéinkkel együtt hálaadó imádságát s örvendező víg énekét küldhesse az Ur által elkészített időben a magasságos eget felé!

Múlt évi közgyűlésünknek csak futólag jelenthettem, mint egészen friss hírt, hogy a testvér gömör-tornai egyházmegye új esperesévé a közbizalom *Hubay Kálmán* zádorfalvai lelkipásztort hívta el. A múlt év november havában megtörtént ünnepélyes beiktatása, melyen személyesen résztvettem, s egyházmegyénk és az esperes testvérek jókívánságait tolmácsoltam. Kérem a közgyűlést, hogy a maga részéről is üdvözölje a testvér egyházmegye új kormányosát, kérve munkáira és életére az onnan felülről származó kegyelem kiáradását.

Dr. Hegyaljai Kiss Géza böcsi lelkipásztor széleskörű írói működésének 25. évfordulóját ünnepelte a miskolci Léva József irodalmi kör a f. év tavaszán. Közgyűlésünk örömmel értesül a kitünő nevű író-lelkipásztor negyedszázados jubileumáról s a munkatársi szív igaz szeretetével köszönti s az őt megsegítő Isten nevében kér áldást további igehirdetői és írói munkásságára.

Somodi József böcsi ref. tanító államtudományi doktorátust szerzett s ezzel a tanítói kar és egyházmegyénk tisztességét öregbítette. A tehetséges és szorgalmas ifjú munkatársat — jó igyekezetének elismerése mellett — a többre hivatottság gondolatával köszöntjük és reá áldást kérünk.

Kiss Ferenc mezőcsáti és *Trencsényi Pál* tiszánannai tanítókat Püspök urunk igazgató-tanítói címmel tüntette ki hosszú időn át teljesített kiváló tanítói munkásságuknak elismerése gyanánt. *Vitéz Litt-*

key György miskolci és Batta József cserépfaluí igazgató-tanítók pedig átlagon felül teljesített háborús szolgálataikért — Kormányzó Urunktól főhadnagy elöléptetésben részesültek. Közgyűlésünk ezeket a kítüntetéseket őszinte örömmel veszi tudomásul.

Nt. Közgyűlés! Isten kegyelme az örvendezés sugaras napját gyakran felragyogtatta felettünk és ezzel a legmélyebb hálaadás érzelmeit és imádságait fakasztotta szívünkben. Nem kerülhettük el azonban a borús-bánatos napokat sem, amikor veszteségeink érzetében fájt a szívünk és könnyek árja borította el szemünket.

Pár héttel múlt évi közgyűlésünk után, november 11-én elköltözött közülünk egyházmegyénk lelkipásztori karának Nesztora: *Horváth Bertalan* tiszaszederkényi lelkész, akit az életerő, a testi-lelki frissesség megtestestítőjének tartottunk és ismertünk... Talpig férfi, kiegyensúlyozott lélek, őszinte szív, szókimondó, keménykezű kálvinista lelkipásztor volt, aki különös ajándék gyanánt nyerte Urától az öt talentumot: hitet, bölcsességet, ékesen szóló ajkat, férfias szépséget s erőt a szolgálatra és az építésre. A nyert talentumokat mennyei Ura akarata szerint kamatoztatta s Isten bőségesen megáldotta szép családjában, anyagi javakban s eredményes szolgálatban. Egyházmegyénknek évtizedeken keresztül buzgó munkása, főjegyzője, tanácsbírája volt. Mint községének hívatott vezetőjét, járásának s a vármegyének tevékeny munkását sok közéleti megbízatással tisztelték meg s a kítűnő bizalomért százsázalékos hűséget adott. Az egész napon híven munkálkodó szolgáját bizonytalansággal fogadta az Ur a mennyei hajlékban. Végtisztességtétele nagy részvét mellett Miskolcon, a Kossuth-utcai templomban történt, ahonnan mint fiatal segédlelkész indult el 54 évi lelkipásztori szolgálatra, amiből 2 évet Emődön, 52-t Tiszaszederkényben töltött. Egyházmegyei közgyűlésünk kegyelettel emlékezik meg a hú sáfárról s emlékezetét áldásban őrizve meg, őszinte részvétét tolmácsolja a gyászoló családnak. „Boldogok a halottak, kik az Urban hálnak meg... , mert megnyugosznak az ő fáradságuktól és az ő cselekedeteik követik őket.“ (Jel. 14 : 13.)

Szinte pótolhatatlan veszteség érte i. év május hó 27-én miskolci egyházközségünket és alsóborsodi egyházmegyénket *Dr. Molnár Gyula* elhúnytával. A váratlan hirtelenséggel elszóltott világi férfiú évtizedeken át szolgált a miskolci egyházközséget, mint presbiter, mint főgondnokhelyettes és mint pénzügyi választmányi elnök. Ő volt a miskolci egyházközség pénzügyeinek irányítója, vezetője, aki az őt és újat előhozó bibliai gazda lelkiismeretességével és gondosságával állott őrt a Gondviselés által kijelölt helyén. Nem a beszédnek, hanem a cselekedetnek embere volt, kít Isten kegyelme magasra emelt a városi és társadalmi életben, akit egyházmegyénk is korán beállított az Ur ügyének szolgálatába. Hosszú időn át mint egyházmegyei ügyész, majd mint tanácsbíró működött, szava, tanácsa mindenkor irányt szabott, fejlett jog- és erkölcsérzéke mindig megtalálta a kivetítő utat a legnagyobb bizonytalanságok hínárjai között is. Jólesett kimagasló alakjára tekintenünk, mert bizonyosságot, erőt és megnyugtatót sugárzott mindig komoly arca, de közletről ismerve

befelé a szív megértő embere volt, derűs lélekkel és segítségre mindig kész akaratral. Most, mikor búcsúzik megboldogult tanácsbírájától egyházmegyénk közgyűlése, állítsunk ércnél maradandóbb emléket szívünkben az egyházmegyénknek alapítványt tett Dr. Molnár Gyula nevének s köszönjük meg Istennek, hogy az ő életének és áldozatos szolgálatainak áldásaiban minket kegyelmesen részeltetett. Gyászoló családjának fejezze ki közgyűlésünk őszinte részvétét: emlékéit, mint igaz emberét, kegyelettel zárjuk a szívünkbe. „Uram! megáldod az igazat, körülveszed a te jóvöltoddal, mint egy paizssal.“ (Zsolt 5 : 13.)

Részvétellel emlékezünk meg *Nagy Árpád* miskolci s.-lelkész korai elhúnytáról, akit erősnek látszó szervezete ellenére pár hónap alatt döntött sírba a halál. Alig hogy munkába állott nagy ambícióval, azonnal meghervasztotta a múlandóság szele. Tiszafüreden érte utól a végzete s ott van eltemetve a ref. temetőben.

Tóth Elek mezőcsáti nyug. igazgató-tanító hosszú életút után befejezte földi pályafutását. Küzdelmes élete volt, sok kedvellen esemény tette borússá utóbbi éveit, a nyugalom éveit nem élvezhette nyugodt szívvel; most az örök nyugalom honába tért fáradt ember megnyugszik minden fáradalmaitól.

Szabó József mezőnagymihályi lelkipásztor hajlékát is megkeverte a halál angyala. Nevelt leánya: *Horváth Ibolya* fiatal életét oltotta ki a gyilkos kór f. év augusztus havában. Részvétünk kísérette sírjába a kedves fiatal leányt, béke poraira! Szeretteit vígasztalja meg az Úr!

Halottaink pihenjenek csendesen a feltámadás nagy napjáig!

Nagytisztelendő Egyházmegyei Közgyűlés! Ezek után áttérek egyházközségeink lelki és anyagi ügyeinek ismertetésére az egyházlátogatási jegyzőkönyvek és jelentések alapján.

Az általános kép nem mindenben mondható megnyugtatónak: innen is, onnan is panaszok és óhajtasok törnek elő, melyeknek legnagyobb része anyagi természetű. Belhivatalaink fizetéshátráléka és az elmaradt egyházi adók összege helyenként toronymagasságot ér el. Egyházközségeink köztartozásai ezekre szaporodtak. Közalapi, lelkészi és tanítói nyugdíjintézetű járulékok vontatva, sok helyt pedig sehogysem folynak be: csak a pataki theol. internátusi hátráléka egyházmegyénknek 8142 P. E címen 1930—1934 évekre összesen 12.500 P hozzájárulást ajánlottunk meg egyházközségeink és lelkipásztoraink teherbíró képessége szerint; a lefolyt 5 év alatt az egész megajánlott összeg $\frac{1}{3}$ részét fizettük be, pedig a múlt év végéig be kellett volna szállítanunk az egész összeget. Ez csak egyetlen példa: memento arra nézve, hogy egyházmegyénk színvonala a régihez mérten erősen süllyedt.

Különösen nehéz helyzetben vannak lelkipásztoraink közül azok, akik tekintélyesebb helyi javadalmat élveznek s akik a hátrálék-kimutatást évek óta eredménytelenül, vagy csak sovány eredménnyel küldözgetik be. Ahol ilyen bajok vannak, ott mindenütt községi előjáróságot találjuk meg végső ok gyanánt. A pénzügyigazgatóságok kellő megértést tanúsítanak, az adóhivatalokhoz megfelelő utasítások mennek, de a községi előjáróságok közül némelyek erélytelenül és

megértés nélkül kezelik az ügyet. Pedig végeredményben itt fordul meg a dolog. Nem győzőm eléggé hangsúlyozni, hogy községi, egyházi vezetők között teljes harmóniának kell lennie s ezt — a jó békességgel együtt — áron is meg kell vennünk. Ahol lelkipásztor, jegyző s tanítók a nagy magyar cél érdekében a sorközösség élénk tudatában összefognak és vállvetve munkálkodnak, ott ezek az említett nehézségek minimumra szállnak, de semmi esetre sem ütköznek ki egyházi életerőnket megrontó és elrútító fekély gyanánt.

Két egyházlátogatói jelentés is emlékezik arról, hogy a vizitáció mai formájában kevés lelki-haszonnal jár, mert gyülekezettel találkozni s annak lelkiségét ellenőrizni alig van mód és alkalom. A vizitáció a belmissziói munkákra vonatkozóan rá van utalva az egyszerű bemondásokra, mivel nem egy helyen különböző kifogásokkal állnak elő lelkipásztoraink és sem az ifjúsági egyesületek munkáját nem mutatják be, sem a gyülekezet, sőt még a presbiterium lelkéhez való szólás lehetősége érdekében sem történik kellő előkészítés és propaganda.

Gondoskodnunk kell bizonyos szankciókról, hogy a vizitáció, amit egyházi törvényünk elrendel, ne legyen üres formaság, hanem lelkek építésére szolgáló szent alkalom, amire úgy váraкоzzék a gyülekezet, mint valami ünnepnapra, amikor kapjon is a lélek olyan táplálékot, ami szomjúságát megelégtíti. Emellett feltétlenül szükséges az adatgyűjtés lelkiismeretes elvégzése, mert etekintetben felületesség és lazaság soha meg nem engedhető.

Különösebb bajok mutatkoznak Kisgyőr, Noszvaj, Ónod, Böcs, Átány és Tiszaszederkény egyházközségeinkben. Az előbbi 4 helyen az iskolai terhek, illetőleg építési költségek súlya nyomja a hívek vállait szinte elviselhetetlen mértékben. Átányban a lelkipásztornak immár jogerős 3. fokú bírói ítélettel történt elmozdítása s új munkás beállítására a szebb jövő hajnalát jelentheti, ha a gyülekezet a Szent Lélek szavára figyelve, a lelkészválasztást szerencsésen viszi keresztül. Minden kilátás meg van reá, hogy egyakarattal, meghívás útján megy végbe a választás. Tiszaszederkényben a lelkészválasztás hullámai tartják lázas izgalomban a lelkeket. Sokan kitéréssel fenyegetőznek, sőt ilyen irányú hivatalos bejelentések is történtek, aminek a megoldása, a tüzek megoltása nem kis gondot okoz. A közeli jövő fogja megmutatni a bibliai Gemáliel tanácsának helyességét: pályázat útján fog végbemenni a lelkészválasztás, azaz az Úr keze jelöli meg, hogy kit rendelt néh. Horváth Bertalan utódjául.

A fenyegető árnyékok mellett — Istennek hála — napsugaras tájékokat is látnak szemünk. Felemelő, szép példák egész sorát jelenthetem a Nagytiszteleű Közgyűlésnek. Nemesbikk, Mezőcsát, Gelej, Bükkaranyos, Felsőábrány, az áldozatkészségben és Krisztus földön maradt testének építésében követendő példát mutatnak. Az első három gyülekezet önként megajánlott adományokkal tornyát és templomát renoválta. Végleges adatok még nem állanak rendelkezésemre, de annyi bizonyos, hogy Nemesbikk, Mezőcsát és Gelej az Isten nevében kezdett munkájukat jó végre juttatják. Nemesbikk már a múlt hó 15-én be is mutatta háláját az Urnak megújított templomá-

ban s az akkori eredmény 3,500 P volt, ami még szaporodik. Gelejről vett értesülesem szerint 220 q búza önkéntes megajánlásával folyik a munka. Mezőcsát szintén ezekre menő adományokkal ékesíti az Ur házát. Bükkaranyos a múlt évi 1,600 P-s adománnyal létesített gyülekezeti terem és harang beszerzés után torony építéséhez kíván kezdeni, gyűjti az építési anyagot, hogy új tavasz jöttével nagy munkájához hozzákezdhesen. Felsőábrány 1,500 P-s költséggel templomát újra fedte és iskolapadjait 450 P értékben kicserélte. Ez utóbbi összeg felét a lelkes tanító: Tankó István előadások rendezésével gyűjtötte össze: e munkájában hű segítője volt a lelkipásztor mellett, a tanító felesége.

Itt említem meg, mint szíves áldozatkészség példáját, hogy andornaki leányegyházközségünknek még 1930-ban Bojtár István diósgyőrvasgyári mérnök, miskolci ref. presbíter által ajándékozott 136 kg. acélharang számára 400 P költséggel állványt készíttetek, amihez Szentpétery Sándor előkönyörgő tanító 4 hold földjének 4 évi hasznát ajándékozta.

Illesse hálás köszönet és meleg elismerés az áldozatkész lelkeket egyenként és összesen. Szép példájuk azt mutatja, hogy a nehéz gazdasági helyzetben is csak ott panaszkodnak az emberi ajkak szegénységről, ahol üres és szegény a szív, mert a Szentlélek Isten újíto szellőjét nem bocsátják be, sőt kizárják azt erőszakosan a zsebükre szorított kézzel.

Nagyfiszteletű Közgyűlés! Lelkész- és tanítóválasztások az év folyamán a következők: Vajda Sándor mezőkeresztesi és Dr. Filep Gusztáv egerlövői lelkipásztorok állásaikat törvényszerű jóváhagyással elcserélték. Ugyancsak cserélt Molnár Lajos egerlövői és Varga Gyula csobajai tanító; megválasztottak: Nádházy Judit Diósgyőrbe, Fekesházy Lajos Gelejre, Erdős Károly Miskolcra, Molnár Géza Egerlövőre, ez utóbbi választás ellen panasz adatván be, a választás nem erősíthető meg.

A felsorolt lelkészek Szendrey László hejőbábai és Técsy Béla tiszadorogmai lelkipásztorokkal együtt, akiknek választását a múlt közgyűlésen jelentettem, de beerősítésük akkor nem történt meg: valamint Varga Gyula, Nádházy Judit, Fekesházy Lajos, Erdős Károly, a múlt évről elmaradt Csutak Károly poroszlói tanítóval együtt hivatalukba a mai közgyűlésen fognak beerősíteni.

Kísérje az Ur áldása őket minden jó munkájukban!

Nyugalomba vonult f. évi szept. 1-ével Péter József miskolci ig. tanító és *Mogyoróssy Sándor* egerlövői kántortanító. Mindketten értékes munkásai voltak ref. egyházunknak és magyar iskolaügyünknek. Kiválóképpen a mindig egyházkerületünk és egyházmegyénk területén működött Péter József ig.-tanító neve közismert közöttünk, a kinek 41 évi szolgálatáért miniszteri elismerés is jutott osztályrészül és aki mint egyházmegyei tanítóképviselő is hosszú éveken át munkás tagja volt közgyűlésünknek. Szeretettel veszünk tőlük búcsút, őszintén óhajtva, hogy hosszú időközön át tartó testi, lelki erőben és egészségben élvezhessék a jól megérdemelt nyugalmat!

Lelkipásztoraink közül Kovács Károly tiszapalkonyai, Mauritz

Árpád bükkaranyosi és Mészáros Lajos átányi lelkipásztorok kéri nyugdíjaztatásukat. Kérvényük most van elbírálás alatt, tőlük most még nem búcsúznak, mivel nyugdíjazásuk még nem befejezett.

Tisztelettel hívom fel a Nagytiszteletű Közgyűlés figyelmét az I. tc. 114. §-ában foglalt rendelkezésre, amely szerint az egyházmegyei tanács tagjai évről-évre választatnak egy évi időtartamra. Ugyancsak a II. tc. 41. § azt rendeli, hogy a lelkészjelölő bizottságba egy évi időtartamra egy lelkészi és egy világi tanácsbíró választ az egyházmegyei közgyűlés.

Kérem mai közgyűlésünkön az egyházmegyei tanácsba 6 lelkészi, 6 világi tagnak, valamint a lelkészjelölő bizottságnak a megválasztását.

Az egyházmegyei elnökség időközileg a következő megerősítéseket eszközölte: *Hejőbába* 40 P értékű ingatlan adás-vételi szerződését, *Tiszatarján* temetői szabályrendeletét, *Tiszapalkonya* ház-ingatlan adás-vételi szerződését, *Mezőcsát* egyházi földhaszonbérleti szerződését, *Borsodgeszt* pinceingatlan eladási szerződését, *Hejőcsaba* osztálybasorozás útján történt új adókievetését, *mezőkeresztesi* egyházi-föld haszonbéri, *Hejőbába* lelkészi föld haszonbéri, *Vatta* tanítói föld haszonbéri szerződéseit, *Tiszasaederkény* kölcsönfelvételi s bekebelezési kérelmét, *Felsőábrány* egyházi adás-vételi, *Ládháza* lelkészi föld haszonbérleti, *Tiszatarján* egyházi föld haszonbérleti szerződését és *Diósgyőr* ideiglenes kölcsönfelvételét. Tisztelettel kérem ezek tudomásulvételét és végleges megerősítését.

Végül van szerencsém bemutatni egyházmegyénk népmozgalmi és anyagi állapotának feltűntetését a következőkben:

I. Népmozgalmi adatok.

Lélekszám: 76254 (75215)

született: 901 fi (913), 847 nő (828), összesen 1748 (1741),
meghalt: 656 fi (668), 650 nő (612), összesen 1306 (1280).

Házasságot kötött: tiszta pár 412 (339), vegyes pár 220 (224),
összesen 632 (563).

Megegyezés javunkra: 133 (138), kárunkra 114 (106) nyereség
19 (38).

Áttért hozzánk: 38 fi, (42), 47 nő (44), összesen 85 (86).

Kitért tőlünk: 39 fi (33), 54 nő (34), összesen 93 (67).

Konfirmált: 658 fi (669), 762 nő (669), összesen 1420 (1338).

Urvacsorázott összesen: 70,403 lélek (59,430).

II. Számadási tételek.

Bevétel 353,040.80 P (346,002.70)

Kiadás 343,273.20 P (334,584.35)

Pénztári maradvány 9,767.60 P (11,218.35)

III. Vagyon-tételek.

Földekben 3,094,391.34 P (3,246,186.30)

Épületekben 7,299,801.— P (7,019,929.—)

Tőkepénzben	18,923.10 P	(16,172.—)
Alapítványban	157,237.33 P	(124,619.—)
Alapokban	31,142.07 P	(37,236.29)
Ingóságokban	709,787.52 P	(817,903.64)
Hasznos jogokban	52,403.— P	(51,344.—)
Összesen	11,363.665.36 P	(11,313.390.48)

IV. Egyházközségeink adóssága 524,803.48 P (644,582.96)

V. Magtárak.

Terményben: búza	355.12 hl.	(153.55)
„ rozs	613.53 hl.	(259.16)
„ árpa	190.18 hl.	(119.33)
„ zab		
Pénzben	58 P	(257.02)

VI. Kegyes adományok összege: 35,703.55 P (26,960.25).

VII. Építések, javítások: 36,300.78 P (36,702.96).

A számok beszélnek. csak annyit kívánok hozzáfűzni, hogy a házassági megegyezéseknél még nincsen, de az áttérés és kitérésnél már van veszteségünk, mégpedig jelentékeny. Éber vigyázatra int ez bennünket, pásztorokat, nyájaink hűséges gondozásának munkájában!

Az ingóságoknál látszó 118 ezer pengő csökkenés nem azt jelenti, hogy ingóságaink kevesebbedtek volna, hanem csak a reálisabb értékelést mutatja.

Ezek után jelentésem elfogadását s intézkedéseim jóváhagyását kérve s magamat a Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés szíves jóindulatába ajánlva, mély tisztelettel vagyok

Miskolc, 1935. október 5-én

A Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlésnek

alázatos szolgálja:

Pósa Péter

esperes.

Közgyűlésünk nagy figyelemmel hallgatván meg a távlatot adó esperesi jelentést, ezt megköszöni, tudomásul veszi; egész terjedelmében jegyzőkönyvbe iktatja s kapcsolatosan a következő határozatokat hozza:

a) Magasztaljuk az Urat, akinek jósága kitetszik, mikor éhező lelkeket tölt be igéjével és igazságával s megmutatja, hogy nemcsak bírálja a mi egyházmegyéink határai között letelepedett református gyülekezeteinek, hanem Atyja is; erőt támaszt, reménységet kelt, meggörnyedtet egyenesít fel szolgálái által és meglevenít küldötteinek mun-

bája által... Mert az Ur a generális vizitáció erejének ékessége. Azért, amikor megköszöni közgyűlésünk Püspök Urnak és kísérlőinek a mi egyházmegyénk területén végzett munkáit, így kéri az Atyát: Láttassék meg ezután is a Te műved a Te szolgálodon!

b) A köszönő, üdvözlő, búcsúzó és részvétnyilvánító iratok szerkesztésével és elküldésével közgyűlés lelkészi főjegyzőt és Várady Pál jegyzőt bízza meg.

c) Közgyűlésünk aggodalommal értesül egyházmegyénk és egyházközségeink legyöngült anyagi helyzetéről. Tudja, hogy Isten akarata és ítélete fogyasztja meg a gabonát is, meg az olajat is, de azt is látja, hogy a Sátán légiói is dolgoznak, mert sok mindenre telik addig, amíg Isten dicsőségének szolgálatára valamicske jut. Az állami törvény végrehajtó ereje olyan eszköz, amit sajnós igénybe kell venni azokkal szemben, akik nem akarnak tudni magasabbrendű célokról, de mindenek felett az Ige végrehajtó eszközével kell élnie a lelkipásztornak és presbitériumnak addig is, amíg a kényszer-egyháztagság helyett — Isten rendelte időre — elkövetkezik a lélekszerinti egyháztagság kora.

d) Az adminisztrációs egyházlátogatás helyett — vágyó lélekkel kívánja közgyűlés bevezetni az evangélikai látogatást. Azért felkéri esperesét, hogy úgy az egyházlátogató küldöttségeket, mint az egyházközségek lelkipásztoraikat és presbitériumaikat megfelelő módon igazítsa útba, hogy lelkikészültséggel menjen végbe minden egyházlátogatás.

e) Reverzálisok, át- és kitérések ügyének figyelemmel való kísérése és a rugók megállapítása okából, elrendeli közgyűlésünk, hogy minden egyházközség lelkipásztora készítsen és terjesszen az esperesi hivatalhoz a folyó évről egy kimutatást úgy az ellenünk, mint mellettünk reverzális adókról, valamint az át- és kitérlőkről nem és foglalkozás s vagyoni viszonyok szerint s lelkiismeretes vizsgálattal állapítsa meg és írja be az át- és kitérés, úgyszintén a reverzális — milyen okból? — c. rovatába, az okot, amely a fél lépését irányította. Határidő: 1936 március 1.

f) Az időközeli elnöki megerősítésekhez és jóváhagyásokhoz közgyűlésünk a maga részéről is hozzájárul.

g) Az egyházmegyei tanács tagjait közgyűlésünk — egy évre — a következőképpen választja meg az elnökségen kívül: Román Ernő, Dr. Enyedy Andor, Dr. H. Kiss Géza, Szabó József, Nádházy Bertalan, Tóth Sándor lelkészi tagok és Zsóry Lajos, Lukács Béla, Csorba György, Dr. Kovács Kálmán, Kun András, Dr. Kosztolányi Zoltán világi tagok.

h) A lelkészjelölő bizottságba rendes tagokul: Szabó Józsefet, Lukács Bélát; póttagokul: Román Ernőt és Csorba Györgyöt vátasztja meg. (N. B.)

5. Farkas István püspök úr, az egyházlátogatás bensőséggé tételével kapcsolatosan, felszólalásában kifejti, hogy az egyházlátogatóknak a lelkipásztor számára segítséget kell vinni; hogy a gyülekezet készüljön az egyházlátogatáshoz és az egyházlátogatóság vizsgálja meg nemcsak papíron, hanem valóságban is, mi volt az egy évi ifjúsági, bibliaköri, stb. munka tartalma és eredménye.

Dr. Enyedy Andor arra mutat rá, hogy az egyházlátogatóság keressen módot a lelkipásztor lelkivilágának és ígéhirdetői mélységének megismerésére.

Közgyűlésünk az egyházlátogatások előkészítésénél mindezeket esperesünk szíves figyelmébe ajánlja. (N. B.)

6. Román Ernő a néhai Dr. Molnár Gyula alapítványának célja felől intéz kérdést a közgyűléshez.

Püspök úr azt a felvilágosítást adja, hogy a megboldogultnak az volt a szándéka, hogy a kamatok lelkipásztor-özvegyek segélyezésére szolgáljanak.

Közgyűlésünk a Dr. Molnár Gyula hagyományának rendeltetését így állapítja meg.

7. Esperesünk megrendült szívvel jelenti az éppen most érkezett szomorú hírt, hogy gróf Haller József tanácsbíránk felesége a mennyei hajlékokba költözött.

Közgyűlésünk felállással, mélységes csöndben fejezi ki részvétét s egyben elhatározza, hogy fájdalmáról és együttérzéséről táviratban értesíti a gyászba borult családot. (N. B.)

8. Báró Bottlik István egyházmegyei gondnokunk megérkezvén, elfoglalja a világi elnöki széket.

Itt jegyezzük föl, hogy gondnokunk és Román Ernő tanácsbíró, gépkocsin személyesen mentek Alsószolcára és a gyászoló gróf Haller család előtt kifejezték közgyűlésünk mélységes részvétét és Isten vigasztaló kegyelmét kérték reájuk. (N. B.)

9. Egyházmegyei gondnokunk nagy figyelem közepette mondotta el itt következő megnyitó beszédét:

Testvéri szeretettel üdvözlöm egyházmegyénk tagjait és úgy érzem, hogy az a melegség, amely a mi gyűléseinken a lelkekből kisugárzik, egy nagy belső erőforrás mindannyiunknak, akik a magyar sors göröngyös útjait járjuk.

A magyar történelem legelfogultabb bírálói is el kell ismerjék, hogy a kálvinizmus négy évszázados küzdelme nagy befolyással volt a magyar jellem kialakulására, melynek egyik elengedhetetlen ténye-

zője az a magyar erő, amellyel évszázados küzdelmeiben magyar tudott maradni a magyar!

A magyar jellem mindég pozitív erő tudott lenni a multban és pozitív erő lesz a jövőben is, mert korszakokban és egyesek tényeiben csak megjelenik, gyökeredzni azonban a magyar lélek mélysegeiben gyökeredzik.

Arra a nagy erkölcsi erőre, amit a magyar jellem képvisel, soha nem volt oly nagy szükség, mint ma, amikor a lelkek válsága az egész társadalmi és kulturális életet összeomlással fenyegeti. A magyar kálvinizmusra és általában a magyar keresztyénségre ma az a szent hívatus vár, hogy felébressze az elgyötört lelkek mélyén szunnyadó magyar jellemet, hogy közelebb hozza az egyházat az élethez, visszaállítsa a családi élet tisztaságát és a vallási élet központjába a templom mellé az otthon helyezze, hogy belevigye a mindennapi életbe, az életnek minden kicsiny és nagy változatába az evangéliumot, mely minden foglalkozást megszentel, mert Istent az élet minden vonatkozásába belevinni nem azt jelenti, hogy lealacsonyítjuk a vallást, hanem azt, hogy felmagasztaljuk az életet.

A mi megcsontított magyar hazánkat a lelkek válsága, a családi élet meglazulása létalapjaiban támadja meg és ma az egyház és a kormányzat legnagyobb feladata a család védelme és megsegítése, mert a családi élet talajából nem burjánzanak fel az erkölcsi élet fattyúhajtásai.

A családalapítás, a tiszta családi szeretet vágyát Isten ajándékaént hordozzuk lelkünkben és mégis oly sokszor látjuk, hogy Isten legnagyobb ajándékát: a gyermeket, a családi élet tehertelenek tekint az önzés, a kishitűség, melyeknek tápot nyújtanak a megélhetésnek sokszor legyőzhetetlennek látszó nehézségei!

Ez ellen maga a Kormányzó Ur Óföméltósága emelte fel szavát és ez a beszéd harsona volt, mely belé kiáltotta a magyar élet minden rétegébe azokat az igazságokat, amelyeket győzelemre vinni elsőrendű feladata az egyháznak és az államnak egyaránt.

A kormányzat bizonyára mindent megtesz, hogy megkönnyítse a több gyermekkel megáldott családok megélhetését és ha anyagi eszközeink nem engedik is meg a külföldi példák követését, én bízom abban, hogy a kormányzat elsősorban az adórendszerben, de a tisztviselői fizetési pótlékok megállapításánál is oly irányítást nyújt, mely a gyermektelenek megterhelésével a több gyermekkel bíró családokat megsegíti, mert az a nyomor, melyet százezrek és milliók a kétségbeesés némaságával tűrnek és melyet egy-egy kecskeméti eset vet felszínre, még a családi tűzhely legszentebb lángját is kialvással fenyegeti. De a kormányzati intézkedések nem lennének elegendők a magyar élet eme veszélyének elhárítására, az egyházak támogatása nélkül.

Krisztus egyházára ma olyan misszió vár, mely minden eddigit felülmúl!

Pál apostol szavaival élve: „fel kell vegyük az Istennek minden fegyverét.” A Krisztus hadseregévé kell lennünk, mely nemcsak hirdetője, hanem harcosa is tud lenni a krisztusi eszméknek a társa-

dalomban; a kormányzattal szemben pedig nagy erkölcsi és anyagi erejével annak támasza, de serkentője is mindazon szociális követelmények megvalósításánál, melyeknek alapja az emberszeretet.

Rendkívül figyelemre méltók a római katolikus nagygyűlésen elhangzott szavak, melyek a gyermek védelmét, szeretetét, a gyermekben a jövő reményét hirdették.

A családi élet tisztasága, a gyermek szeretete és gondozása, az otthonnak arra a piedesztálra emelése, amelyre az Úr Jézus helyezte, oly célkitűzések, melyek a nemzet érdekeit is mindenek felett szolgálják. Ezekben a célkitűzésekben egyesülni kell a magyar kereszténységnek, mert csak az egységes kereszténység küzdheti le azt a lelki krízist, mely csaknem világjelenség és amely valósággal antikrisztusi szellemben bomlasztja azokat az erkölcsi értékeket, amelyeknek megvédése elengedhetetlen előfeltétele a boldogabb magyar jövőnek.

A kormány egyik tagja mondotta a napokban Kőszegen, hogy: „ki kell építeni a szivárvány-hidat Debrecen és Pannonhalma között”.

A mi egyházmegyénk és az egész kálvinista papság mindég szent hivatását látta abban, hogy építő munkása legyen annak a kereszténységnek, melynek egyik hatalmas pillére az evangélium, a másik a közös hazának szeretete. Sajnos, ez a készségünk eddig nem talált kellő visszhangra, mégis bizakodó reménnyel hiszem, hogy ma, amikor egész Európa levegője nagy viharok közelségét sejteti, mely ezer újabb veszéllyel fenyegeti a mi megtépett nemzetünket, mindazok, akikben él a Krisztus és él a magyar haza iránti szeretet, egyek lesznek a Krisztusban, egyek a magyar hazának önfeláldozó szeretetében és egyek lesznek a cselekvésben a magyar nemzet megmentésére!

Közgyűlésünk a Krisztus Igéiből táplálkozó gondnoki megnyitót köszönettel fogadja iránymutatóul és egész terjedelmében jegyzőkönyvbe iktatja. (N. B.)

10. Lelkipásztorokat erősítettünk be. Szendrey László hejőbábai, Técsy Béla pedig tiszadorogmai lelkipásztori állását tavaly foglalta el. Vajda Sándor mezőkeresztesi és Dr. Filep Gusztáv egerlövői, szolgálati helyét cserélte el kölcsönösen, ebben az évben.

Beerősítésük után közgyűlésünk nevében, esperesünk intézett hozzájuk komoly buzdító beszédet, s Isten áldását kérte szolgálataikra. (N. B.)

11. Tanítói beerősítések következtek. Molnár Lajos egerlövői és Varga Gyula csobajai tanítók kölcsönösen cseréltek. Száraz Sándort Igricibe, Csutak Károlyt Poroszlóra, Nádházy Juditot Diósgyőrbe, Fekesházy Lajost Gelejre, Erdős Károlyt Miskolcra választották meg segéd-, illetve rendes tanítóknak.

Akik még esküt nem tettek: Száraz Sándor, Csutak Károly, Nádházy Judit letették az E. T. szerinti 7. számú esküt. Nemcsik Odön egrí énekvezér pedig a 10. számú esküt tette le.

Közgyűlésünk beerősítvén megnevezetteket, gondnunk köszöntötte őket s kért felülről kegyelmet szolgálataukra. (N. B.)

12. Főjegyző bejelentette, hogy segédlelkészeink a következő helyeken teljesítenek szolgálatot: 1. Átány: Kolláth Károly, 2. Böcsön: Andrassy Ferenc, 3. Cserépfalu-Mezőkövesd: Szombathy László, 4. Diósgyőr: Kolumbán György, 5. Eger: Hegedüs Imre, 6. Hejőcsaba: Kenyeressy Károly, 7. Ládháza: Szilva Sándor, 8. Mezőcsát: Molnár Pál, 9. Mezőkeresztes: Stéphan László, 10. Miskolc: Császár József, Hubay Lajos, Fodor Lajos, Veres Imre, Novotny Gyula, 11. Noszvaj: Bertha Barna, 12. Poroszló: Kiséry Béla, 13. Tiszánána: Nagy András, 14. Tiszapalkonya: Turáni T. Ferenc, 15. Tizzaszederkény: Pósa Dezső.

Ujjonnan bekebelezettek: Molnár Pál, Novotny Gyula, Kiss Péter, Tóth Lajos, Iglai Ferenc, Bíró Sándor, Harangi László. Az utóbbi 5 mint létszámfeletti. Létszám felett már bekebelezettek és nyilvántartatnak: Fejérváry Zoltán, Kádár Zoltán, Kalmár Lajos. Összes létszám: 27.

Tudomásul szolgál. (N. B.)

13. Olvastuk a szavazatbontó bizottság f. évi január 9-én és március 26-án kelt jegyzőkönyveit. Ezek szerint a lelkészi tanácsbírói tisztségre, 73 szavazattal, Kérészy István tiszánánai lelképásztort, tanárképviselőként Dr. Kosztolányi Zoltán és Porcs Kálmán miskolci reálgimnáziumi tanárokat 74—74 szavazattal, tanítói képviselőként Balogh János ládházai 97, Barsi Lajos sályi 94, Mizser Lajos cserépfalú 80, Trencsényi Pál tiszánánai 75, majd másodszori szavazásnál Várhegyi Lajos hejőpapi-i 95, Szabó András alsózsolcai 72 szavazattal megválasztottak.

Közgyűlésünk a bemutatott jegyzőkönyveket tudomásul veszi és a választást megerősíti. (N. B.)

14. A Dr. Molnár Gyula halálával megüresedett világi tanácsbírói tisztségre, valamint a Péter József nyugalomba vonulásával és lemondásával megüresedett em. tanítói képviselőségre

közgyűlésünk a szavazást f. évi december 1-i határidővel elrendeli. (T. S.)

15. Közgyűlésünk a rendes bírósági ülés idejét ma d. u. 4 órára tűzte ki. (N. B.)

16. Gaál Ferenc tanügyi bizottsági elnök felolvassa az itt következő jelentését: (Világi elnök: Dr. Lipcsey Péter.)

„Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Egy évvel ezelőtt nem kevés aggodalommal tekintettünk a bizonytalan jövőbe, a nincstelenség miatt. Nem minden tépelődés és bizalmatlanság nélkül fogadtuk a miniszterelnök úr 7210—1934. sz.

jóindulatú rendelkezését, mely az egyházi és iskolai adóknak, az együttes adókezelésben, közadók módjára történő beszedését biztosította az egyházaknak. Töprengtünk: tanácsos lesz-e feladni még egy részt, úgyis megrongált jogainkból és tágítani azt a részt, mely egyre több követ hullatva, mind nagyobbá lesz és folyton gyöngíti autonómiánk megrongált falait? Lesz-e valami eredménye ennek a látszatos jóindulatú támogatásnak, vagy a hívekkel való kapcsolat is elveszítve, a bizonyosnak remélt jövedelem nem lesz-e értéktelenné, az előjáróságok közönyén, adószedési lehetetlenségén: a nép szegénységén, fizetni nemakarásán?

Annyit — egy év elmúltával — már megállapíthatunk, hogy ha reményeink nem teljesedtek is be hiánytalanul, de aggodalmainkban is kellemesen csalódtunk, a jobb aratás bekövetkeztével és ennek folytán az eredményesebb és szigorúbb állami beszédessel. Azok az egyházak, melyek tanítói díjlevélszerinti fizetésük nagyobb részét készpénzben tartoznak kiszolgáltatni, megszabadultak a havonkénti fizetés aggodalmaitól. Az egyház vezetősége nyugodtan várta a hónap elejét. Hiszen az Illetményi hivatal a maga szokott pontosságával küldötte a havi illetményeket. Nem volt rá az egyháznak gondja: befolyik-e az iskolai adó és miből? Csak a kivetés felelősségét viselte. Sőt a kifizetések összegén túl, valami jutott az egyház kasszájának is. A tanító is, az egyház is jobban járt így. A tanító azért, mert fizetését pontosan és hátralék nélkül megkapta, — az egyház pedig azért, mert elmúlt a gondja és nem szaporodott a tartozása. A kérdés azonban az: meddig tart ez a jobbnak látszó állapot? Nem jön-e egy újabb miniszteri rendelkezés, mely több jogot kíván cserébe, a nyújtott segítségért? Nem lesz-e valami visszalátása ennek a híveinkre, mely az egyháztól való távolodásban és elhidegülésben nyilvánkozik meg?... Vessük el magunktól a pesszimista töprengést és Istenben bízva, reméljük a jobbat!

Azonban, ha eddig a tanítók és egyházak jól jártak is a fizetések kiutalásával és az iskolai adók beszedésével: a kántortanítók, mint ilyenek csalódtak; sőt rosszabbul jöttek ki. A díjlevélszerinti kántori javadalmat, a háború óta beszámította a miniszter úr a tanítók államsegélyébe. De most már az a helyzet, hogy az Illetményi hivatal, ezt az egyháztól járó fizetést, ténylegesen is beszámítja, illetve levonásba hozza. Vagyis az egyház a tagjaira kivetett és tőlük beszedett iskolai adó összegét befizeti a község pénztárába; az Illetményi hivatal ki is utalja a kántoroknak, de úgy, hogy annival kevesebb államsegélyt folyósít részükre, tanítói fizetés gyanánt.

Ígazságtalan elbánás ez; mert a tanító, mint kántor, külön szolgálatot teljesít e díjazásért s ezért honorációt mégsem kap, — holott az egyház megfizeti. Ugyanott működő tanítótársai, e különmunka nélkül ugyanazon fizetést kapják.

A másik sérelmes és igazságtalan rendelkezés az, hogy a békebeli tandíjkárpótlást, a legtöbb helyen, ahol idejében nem kérvényezték külön és újólag, beszüntette az állam. Ahol kérvényezték és megkapták, ott 2—300 % -kal csökkentette; sőt újabban 20—25 % -kal ismét leszállította. Maholnap a fűtést, vagy még a tisztogatást sem

fedezí. Hogy ez így van, csak a magam egyházára hivatkozom. Az egyház a háború előtt 1916 ar. kor. tandíjkárpótlást kapott: a háború után 696 pengőt. Pár év óta már csak 535 P-t. Tudjuk és méltányoljuk mindnyájan az állam súlyos helyzetét. Bele is nyugosunk mindenféle segélynek a helyzethez mért csökkentésébe, — ám nem ilyen mértékben. Mert az iskolafenntartók nemcsak a békebeli tandíjkárpótlást veszítették el, hanem ennek ellenében a tandíjszedési jogot is. És ezt nincs miből pótolni, csak a hívekre kivetett adókból, amit azonban fokozni már lehetetlenség. Különben pedig teljes tárgyilagossággal és tisztelettel legyen szabad megjegyeznem, hogy az iskolafenntartás az egyházakra nézve csak jog és nem kötelesség. Az iskoláztatás lehet az egyházak érdeke, amint az is, de mégis állami feladat. S ezért tulajdonképpen nem az egyházak kapják a segílyt, hanem az egyház segíti az államot az iskolafenntartás terheiben. S ha elvette tőlünk — a népoktatásnak — nagyon helyesen — ingyenessétételéért a tandíjszedést: nincs más igazságos megoldás, mint a köztudat által mind erősebben sürgetett 5 százalékos kultúr-adó behozatala.

Iskoláink, a nagy terhek dacára is, mind megállották a súlyos helyzettel való küzdelmet. Egynél sem merült fel a múlt évben az átadás gondolata. Mind az 50 egyház hősiiesen vívja a lét harcát. Ebből az 50 egyházból 45 tart fenn az összes tanköteleseket magába-fogadó iskolát, három csak részben befogadót és kettő egyáltalán nem tart.

Az iskolák mind hatosztályúak, kivéve Miskolcot, ahol a középiskolák miatt csak egy fiúiskola V—VI. osztályú, a többi 4 osztályú. Egytanerős iskolánk van 14, kéttanerős 21, háromtanerős 3, háromban 5, egyben 7, egyben 10 tanerő működik. Osztott iskola 36, osztatlan 14.

A tanítók száma 116, 89 férfi, 28 nő tanító. Rendes tanító 100, segéd 14, helyettes 2 volt.

Az iskolák felszerelése ma is a legtöbb helyen hiányos, ami érthető, szegénységünk miatt. Azonban vannak iskolák, ahol a leg-szükségesebb és nélkülözhetetlen felszerelések is hiányoznak. Magyarország, a vármegye térképe, méterrendszer stb. Ezek hiányát már a szegénység sem indokolja. Lelkészek, tanítóknak módot kell találnia azok beszerzésére, ha az egyház pénztára nem bírná.

A ref. tankötelesek létszáma 8176 (m. évi 8721), 545-el, 6.24 százalékkal kevesebb a tavalyinál. Nem egészséges állapot, mert hiszen a háború és kommunizmus utáni születésekről van szó. Ebből a 8176-ból a mi iskoláinkba járt 6446 (6654) 78.2%. Más felekezetibe a miénk 28, 0.5%; államiba és községibe 1702, 20.8%. Év végéig járt 6296, kimaradt 162.

Mint örvendetes jelenségre kell rámutatnom, hogy másvallású évről-évre sokkal több jár hozzánk, mint a miénk más iskolába. Pl. az ideí 28-al szemben 425 volt a másvallású növendékek száma. Ezekkel összesen 6871 járt iskoláinkba. 116 tanítóra tehát átlagban 59 növendék esett, ami túl magas arányszám. Ezért van, hogy noha 74 iskolában 60-on alul van a létszám, de már 32-ben 60—80 kö-

zött, míg négyben (Tiszakeszi 2, Mezőcsát 1, Hejőszalonta 1) 80—100 között, hatban pedig (Átány 2, Hejőpapi 2) azóta itt megszűnt, Noszvaj 1, Tiszakeszi 1) 100-on felül. Ilyen túlzásúolt iskolákban szinte lehetetlen kiváló eredményt elérni.

A tanköteleseknek egy tanítóra eső arányszáma a legkedvezőbb Miskolcon, ahol 42:2 és Cserépfalun, ahol 48 növendék jut egy tanítóra. Az is szomorúan érdekes jelenség, hogy míg Cserépfalun 240 tanköteles mellett (még 1931/32-ben is csak 259), néhány évvel előbb szervezték meg az 5-ik tanítói állást, addig Poroszlón pl. a mai 341 tanköteles dacára is az 1931 évben (létszám 330) megszüntette a miniszter, az 1924-ben ránk erőszakolt 6-ik tanítói állást, — a jelen iskolai évre pedig az 5-iket akarta megszüntetni; illetve tőle az államsegélyt megvonni. A veszélyt sikerült felfolyamodással elhárítani. Meddig? Ki tudná azt előre megmondani, éppen Heves vármegyében! Hiszen az 1926 évi iskolaépítési államsegélyes akcióba sem tudtunk bekapcsolódni, mikor itt több százmilliós segéllyel és kamatmentes kölcsönrel megépítették a 3-ik, új iskolát és megszervezték a 3-ik állást, a r. kath. egyháznak.

A növendékek nagy létszáma miatt, pedagógiai és kulturális szempontból szinte lehetetlen helyzetben van Tiszakeszi, Átány és Noszvaj. Tiszakeszin 292 tankötelest tanít 3 tanító. Egyre jut 97 gyermek! Átányon 331 a tanköteles. Van 4 tanító; jut egyre 83. Noszvajon 176-ból a 2 tanítóra 88 tanuló. De bármiféle megosztás mellett is, egyre legalább 100 növendék! Mindhárom egyház iskolaépítési és tanítói állás szervezési ügye évek óta idekerül az egyházmegyei közgyűlés elé, anélkül, hogy segíteni tudnánk állapotukon, mert a szegénység, a magasabb teherbírás lehetetlensége ez időszereint elháríthatatlan akadály mindenütt. Éppen csak az imént, október 2-án érkezett levelében jelenti a tiszakeszi-i lelkész, hogy semmit se tudnak tenni, híveik, községük nagy szegénysége s a miatt, hogy a miniszter úr — „költségvetési fedezet hiányában“ évek óta elutasítja jogos kérelmüket, ahol a lakosság jó része napszámosokból és gazdasági cselédekből áll. Ha eddig azonban nem volt is eredmény, úgy érzem és gondolom, hogy a népnevelés és az egyház érdeke szempontjából egyházmegyénknek is segítségül kell lenni és addig zörgetnünk, míg meghallgatásra találunk.

Épületeink általában elég jó, vagy tűrhető állapotban vannak, habár itt-ott sok a javítani való is. Egyik-másik helyen azonban a rendre és tisztaságra is több gond lenne fordítandó. Hála Isten ritka az ilyen hely, de mégis előfordul szórványosan.

A más vallású iskolába járó gyermekek vallásoktatására Miskolc a saját pénztárából 3672 pengőt, az állam 6534 pengőt adott. Diósgyőrben az állam-kincstár juttatott 4762 pengőt. Poroszlón az egyház 120 pengőt. Összesen: 15.158 pengő jutott erre a célra.

A tankötelesek az idén többet mulasztottak, mint előző évben. 97.957 félnapot, a múlt évi 87.957-el szemben, tehát 9122-vel, 13,7 %-al volt több a mulasztás. Mi az oka, nem tudható, mert jelentés nem érkezett róla, csak Tiszakesziből, ahol a lelkész jelentése szerint, a nagymérvű szegénység s a tanyákról való bejárás távolsága és

ruhátlansága az ok. Feltűnően sok itt a mulasztás: 6.698 igazolt és 4.471, összesen: 11.169.

A ref. népoktatás fenntartására az egyház 94.214 pengőt áldozott. Az állam pedig fizetéskiegészítés és egyéb címeken 143.229 pengőt, a községek 5.247 pengő segélyt adtak. E pénzbeli összegen túl, vannak az egyházak által adott föld- és terménybeli javadal-mazások.

Az ismétlő iskolákról kevés a mondanivalóm. Ez iskolatípusok igazán csak függvényei az elemi iskoláknak, mai szervezettségük-nél fogva. Szülők és tankötelesek előtt is ellenszenves intézmény, mert valóban nem éri, nem tudja elérni azt a célt, amit több mint fél-századdal előbb a két nagy kultuszminiszter: br. Eötvös József és Trefort Ágoston, elébe tűztek. Múlhatlan szükség volna a rendszeret eredményes oktatás szempontjából itt is elrendelni a tanmenet elkészítését és bizonyos vizsga féle bemutatást. Egyébként itt a tan-kötelesek száma, a kimutatások szerint 2.830, ami hibás adat lehet, mert a három évfolyam növendékeinek száma, az elemi iskola tan-köteleseinek, körülbelül fele száma kell lennie. Ref. felekezetibe jár 1.321, más jellegű, községi gazdasági jellegűbe 1.509. A mulasztások száma 7.164, melyből igazolt 3.208, igazolatlan 3.956, vagyis 55.2%, ami azt mutatja, hogy a községi előljáróságok nem hajtják végre mindenütt, a kellő szigorral, a mulasztások bírságolását.

Ami iskoláink belső színvonalát illeti, azok vezetésével, úgy vallásos, erkölcsi és hazafias szempontból meglehetünk elégedve. Tanítóink, igen kevés kivétellel nemcsak eleget tettek kötelességeik-nek, hanem egyik-másik helyen kiemelkedő eredményt mutattak fel. Örömmel hozom tudomására a Nagyf. E. M. Közgyűlésnek azt is, hogy a múlt évben figyelmeztetést kapott tanítók, az idén nagyobb buzgalommal és több eredménnyel végezték a rájuk bízott munkát. Ezt mutatja az is, hogy az előző évi 13 elégséges és egy elégtelen osztályzatú iskolák száma 9 elégségesre apadt le, ami 36% javulást jelent. Kiváló minőségű iskola van 51 (47), jeles 36 (36), jó 19 (17). Az egyes iskolák osztályozását a következő kimutatásban terjesz-tem elő.

Kiváló minősítésűek, a *miskolci* körzetben Miskolcon: Péter József, Nagy János, Barna Aladár, vitéz Littkey György, Rácz Árpád, Molnár Béla, Ruttkay Berta, Szabóné Czukrász R., Tarpai Zsuzsanna, Barcsa Klára iskolája, Kistokajban: Vitályos Jánosé, Pósa Joláné; Hejőcsabán: Tokaji N. Kálmáné; *Mezőcsáton*: Kiss Ferencé, Lovász Pálé, Ács Sándoré. Gál Ilonáé, Tóth Erzsébeté; Tiszakeszín: Hajdu Zoltáné; Tiszapalkonyán: Soós Dezsőé; Tiszatarjában: Molnár Györgyé; Tiszaszederkényben: Keresztes Jenőé, Dobos Sándoré. *Mezőkeresztesiben*: Mezőkeresztesen: Szabó Lászlóé, Nagy Dezsőé; Tiszavalkon: Örvendi Istváné, Örvendiné Tomán Eszteré; Egerlövön: Vargáné Kiss Erzsébeté. *Hegyközében*: Cserépfalun: Batta Józsefnéé, Mízsér Lajosé, Mízsérné Pósa Erzsébeté; Sályban: Barsy Lajosé, Barsyné Kiss Erzsébeté; Kisgyőrben: Sarkadi N. Lajosé, Csorba Jánosé; Vattán: Horváth Lajosé. *Onodiban*: Hejőpapin: Várhegyi Lajosé; Igriciben: Száraz Sándoré; Alsószolcán: Szabó Andrásé, Skultéty

Edjé, Clumetzkiné Baksa Ilonáé; Ónodon: Vattay Máriaé; Mezőnyéken: Paksyné Hörömpő Joláné; Ládházán: Balogh Jánosé, Berecz Pálé; Mályiban: Járdánházy Józsefé. *Poroszlóban*: Tizsanánán: Trencsényi Pálé; Poroszlón: Jakab Imréé, Gaál Idáé, Piacsek Saroltáé; Bócsön: Lajos Istváné.

Jeles minősítésűek. Noszvajon: Horváth Lászlóé, Szabóné Tar Vilmáé; Bükkzsércen: Várady Sándoré; Cserépfalun: Batta Józsefé; Borsodgeszten: Zarándi Bertalané, Becser Annáé; Kisgyőrben: Győr Istváné; Nemesbikken: Ragályi Dezsőé, dr. Gyenesné Kernács Ilonáé; Tiszatarjánban: Szabó Istváné; Tiszapalkonyán: Csizyné Szabó Emíliaé; Mezőkeresztesen: Kaszonyi Ilonáé, Szabóné Román Magdádé, Nagy Károlyé; Mezőnagy Mihályon: Jakcsi Lajosé, Hanvay Jánosé; Gelejen: Bathó Ilonáé; Ároktőn: Kiss Alberté; Tiszavalkon: Marosi Ferencé; Egerlövön: Mogyoróssy Sándoré, Varga Gyuláé; Diósgyőrben: Palcsó Sándoré, Benkő Györgyé, Nádházy Judité; Igriciben: Thóman Józsefé; Emődön: Varga Lajosé, Szalay Lászlóé; Bócsön: Szilágyi Benőé, dr. Somodi Józsefé; Ónodon: Tóth Miklóssé; Tizsanánán: Janó Idáé; Átányon: Veres Jenőé, Csik Mihályé, Thurzó Sándoré.

Jó minősítésűek. Bükkaranyoson: Bónis Imréé; Mezőcsáton: Orosz Béláé, Skultéthy Lászlóé; Tizsakeszin: Székely Attiláé, Váry Eleméré; Felsőábrányban: Tankó Istváné; Gelejen: Nagy Zoltáné; Ároktőn: Német Gézáé; Tiszavalkon: Bertalan Lászlóé; Poroszlón: Arany Gézáé, Csutak Károlyé; Maklárón: Molnár Gézáé; Sajókereszturon: Fövenyessy Jánosé; Szírmán: Ihász Károlyé; Igricin: Szekeres Ilonáé; Hejőpapin: Asztalosné Domokos Saroltáé; Bócsön: Anderkó Sándoré.

Elégséges minősítésűek. Bükkzsércen: Czégény Péteré; Cserépfalun: Kállay Gyuláé; Tibolddarócon: Farkas Sándoré; Bükkaranyoson: Tóth Béláé; Harsányban: Kalóz Istváné, Soós Ferencé; Hejőszalontán: Tóth Józsefé; Átányon: Mészáros Istváné; Hevesen: Gyánó Józsefé.

A ref. öntudat, vallásos nevelés — mint említettem — s az egyházas érzület fejlesztése képezi a mi iskolai oktatásunk sarkpontját s ez — mint említettem — nem is hiányzik iskoláinkból; az igazság kötelező erejénél fogva azonban nem szabad elhallgatnom azt a tényt sem, hogy három helyről ezek hiányát jelentették. Neveket nem akarok említeni, mert nem tudom feltételezni az egyház iránti közönyt. Átmeneti mulasztásnak tekintem, amire azonban kötelességszerűen és szigoruan fogom figyelmeztetni az illetőket.

A vasárnapi iskolával sok helyt foglalkoznak a tanítók és részt vesznek a belmissziói munkában is s főleg a vallásos estélyek rendezésében, valamint az iskolán kívüli népnevelésben, különböző intézmények vezetésében is. Vannak helyek azonban, ahol a tanítók sem a vasárnapi iskola és az ifjuság vezetéséből, sem a belmissziói munkából nem veszik ki részüket. Szükségesnek látom erre az e. m. közgyűlés figyelmeztetését általánosságban. Jövőre pedig utasítandók az iskolalátogatók, hogy erről a munkálkodásról is tegyenek névszerinti jelentést és kimutatást.

Egyes iskolalátogatók ismételten szóvateszik a más vallású gyermekek iránti túlzott türelmességünket, főleg a szektárius szülők gyermekeivel szemben, mely abban áll, hogy nem vezetik fel őket a hétköznapi istenítiszteletekre, sem a bibliai történeteket nem tanítatják velük, ahol külön hittani oktatásban nem részesülnek; a felekezelhívhűséget nem érintő, keresztyén erkölcsi életre vonatkozó szabályok tanításától és tanulásától is mentesítjük őket stb. Az én egyéni felfogásom alapján, külön utasítás adását nem tartom sem szükségesnek, sem lehetőnek. A helyzet és a körülmények mutatják meg, mit lehet és mit nem szabad cselekednünk. Mi nem hódítási szándékkal veszünk fel bárkit is a mi iskoláinkba s ha oda jöttek, bizonyos mértékig, a köteles figyelmet kell gyakorolnunk velük szemben, de kivételeket nem tehetünk részükre. A hétköznapi istenítiszteletekre azonban a keresztyén vallásukat fel kell vezetni ott, ahol ez ellen a szülők nem tesznek kifogást s ahol nincs alkalmuk saját istenítiszteleteiket gyakorolni.

A havi módszeres értekezleteket, bár több ízben el volt rendelve a több tanítós iskoláknál, még ma sem mindenütt tartják meg. A miskolci és mezőcsáfi tantestület dícséretes kivétel. Miután ezeknek az értekezleteknek meg van a maga szüksége és eredménye, erről a munkáról is számon fogjuk kérni a tanítótestületeket s íőként az igazgatókat. A tananyagbeosztás beadását elmulasztókkal szemben is kénytelenek leszünk ismét szigorúbb eszközöket alkalmazni, az E. M. Közgyűléstől nyert felhatalmazás szerint, újabban ismét többen nem tesznek eleget kötelességüknek.

Az ifjúsági könyvtárak fogyatkozó kötetei kevés helyen pótolattak, ami nem csodálható. Nem volt mivel és miből pótolni. A főt. Egyetemes Konvent 190/1935 sz. határozatával, összeállította a kötelező Ifjúsági könyvtári jegyzéket s elrendelte ezeknek a könyveknek, az érdekelt iskolákban leendő, fokozatos beszerzését. Gondoskodniok kell az iskola vezetőinek, hogy a beíratási díjak illető részéről, a már sok helyen elavult, vagy hiányzó könyveket beszerezzék.

Ugyancsak a beíratási díjaknak, a miniszteri rendelkezés szerint, a tanítói internátus alap javára történő beszolgáltatására hívja fel a főt. Konvent az igazgató-tanítókat s a beíratási díjakat kezelőket és az iskolafenntartó egyházakat és elkötelezi őket, hogy 331/1931, 229/1934 sz. határozatával megállapított szabályrendelet szerint kezeljék és fizessék be a Prot. Tanítói Internátusi Alapra a beíratási díjak % -át. E szigorú és az egyházakra felelősségteljes határozat szerint szeptember 20-ig minden külön felszólítás nélkül be kell küldeni a fele összeget és pedig nemcsak a folyó évit, hanem az elmaradt részeket is. Méltóztassék e körülményre felhívni az iskolaszékeket.

A jelentés Andornakról ismét szomorú képet tár elénk. Tavaly az volt a panasz, hogy a 17 növendék (most is annyi van) hetenként csak egyszer részesült vallásoktatásban, de annak sem volt eredménye. A gyermekek nemcsak ref. öntudat, de vallási ismeret és egyházas érzület nélkül nőnek fel. Sürgős intézkedésre van szük-

ség. Lelkész azóta összeírta a ref. családokat házanként. Történet-ennél egyéb? nem tudom; de a jelentés azt mondja: nyomortelep van ott és pusztulás... Kívánatos volna, hogy a lelkész és a maklári tanító felváltva tartson ott gyakrabban istenítiszteleteket, bibliai és vallásos estéket. Andornak híveinek lelki gondozása, oktatása feltétlenül felkarolandó, mert végpusztulás fenyegeti a „kat. tengerben”. A jelentés ez a része már az egyházi élet körébe vág, — azért nem hivatásom idevonatkozólag javaslatot tenni, csak felhívom a Nagyt. E. M. Közgyűlés szíves figyelmét e szomorú körülményre, míg egészen nem késő az intézkedés.

Gelejről azt jelentik az iskolalátogatók, hogy az iskola kívül-belül a teljes elhagyatottság állapotát mutatja. Azonkívül az iskolabajlás sincs szigorúan ellenőrizve. Nagyon sok a mulasztó. Az iskolalátogatóság által tartott vizsgálat alkalmával is 61 gyermek volt jelent a 121-ből. Tehát a fele. Reméljük: az új lelkész új helyzetet fog kialakítani.

Még a tanítóváltozásokról kell megemlékezni. A miskolci iskolák nagybuzgóságú és mindig kiváló eredménnyel dolgozó igazgató-tanítója: Péter József vonult nyugdíjba szept. 1-én. Hű sáfár, nemesen gondolkozó lélek, ki a kötelesség teljesítést mindennél előbbrevalónak tartotta; érdemeit a miskolci egyház is hálásan méltatta. Sokáig, meglelégedéssel, jó erőben élvezze a nyugalom esztendeit! Helyére Erdős Károly szalonnai tanítót választotta meg az egyház, jó reménységgel. Diósgyőrbe Nádházy Juditot, Egerlövőre Varga Gyulát, Gelejre Fekésházy Lajost választották meg. Legyen működésükön Istennek áldása!

Amikor tiszteletteljes jelentésem elfogadását kérem: javaslataimat a következőkben van szerencsém megtenni:

1. A hiányos felszerelések a lehetőség szerint, mindenütt pótlandók. Magyarország, a megye térképe s a méterrendszer okvetlen beszerzendő, valamint az ifjusági könyvtárak hiányzó, vagy elavult darabjai helyére, a beíratási díjak terhére, a főt. Egyetemes Konvent 190/935 sz. a kiadott könyvjegyzéke alapján.

2. A beíratási díjakat visszamenőleg is fizessék be az egyházak, részletekben is. A befizetésekért első sorban a beszédő isk. igazgató (tanító) felelős, aki szeptember 20-ig köteles a beszédett díjak 50%-át beküldeni a Prot. Tanítói Internátusi Alap csekk-számláján.

3. Ismételten figyelmeztetendő azok a tanítók, akik sem vasárnap-i iskolát, sem ifjusági vagy leány egyesületet nem vezetnek, sem a vallásos estélyeken nem vesznek részt közreműködésükkel s megjelenésükkel, hogy enmü kötelességüknek is pontosan tegyenek eleget. Az iskolalátogatók pedig felhívandók a tanítók enmü és iskolánkivüli tevékenységüknek figyelemmel kísérésére.

4. Méltóztassék elrendelni a legalább háromtanítós iskolákban a haví módszeres tantestületi értekezletek megtartását, mintatanítás vagy szemléltető előadások, értekezések tartásával és bírálatával. Ez értekezletekről rendszeres jegyzőkönyvek vétessenek fel és azt

az iskolalátogatók nézzék át s esetleges észrevételeiket tegyék meg rá.

5. Méltóztassék elismerését nyilvánítani Soós Dezső tiszapalkonyai tanítónak, aki nemcsak iskoláját vezeti kiváló eredménnyel, hanem egyházépítő munkájával, az iskolánkívüli népneveléssel is elismerésre méltó munkát végez.

6. Utasíttassanak a tanítók, hogy az ismétlőiskolák tanmenetét is készítsék el, ahol a mi vezetésünk vagy ellenőrzésünk alatt vannak ez iskolák. Az elkészített tanmenetet és tananyagbeosztást is küldjék be láttamozásra, illetve jóváhagyásra a tanügyi bizottsági elnökhöz, a mindennapi iskola tanmenetével.

7. Az iskolamulasztások pontos jegyzését, beadását ellenőrizték a lelkészek; ahol pedig a községi előjáróságok az iskola mulasztások bírságolását elmulasztják: erről tegyenek a lelkészek jelentést az esperes úrhoz.

Magamat és jelentésemet, javaslataimmal együtt ajánlva a Nagytiszteleltű Egyházmegyei Közgyűlés nagybecsű jóindulatába, vagyok

Poroszlón, 1935 október hó 5-én.

mély tisztelettel kész szolgálja:

Gaál Ferenc

lelkipásztor, e. m. tanügyi bizottsági elnök.

Tanügyi bizottsági elnök jelentésének felolvasása után olvastuk a tanügyi bizottság itt következő jegyzőkönyvét:

„*Jegyzőkönyv.* Készült Miskolcon, 1935. október hó 7-én tartott egyházmegyei tanügyi bizottsági üléséről.

Jelen vannak: Gaál Ferenc tanügyi biz. elnök, Román Ernő, Eötvös Ferenc, Tóth Sándor, Benke József, Molnár Béla lelkészek; Barna Aladár, Barsy Lajos, Mízsér Lajos, Lovász Pál és Balogh János tanítók, utóbbi, mint tanügyi biz. jegyző is.

Tanügyi biz. Elnök imával nyitja meg a gyűlést és szeretettel köszönti a megjelenteket. Majd ismerteti nagyszerűen szerkesztett részletes jelentését az egyházmegye tanügyi állapotáról.

Örömmel jelenti, hogy az 1934--35. iskolai évben a tanítási eredmények kedvezően emelkedő javulást mutatnak. Aldassék érte az Isten és elismerés a hű sáfároknak.

Megdöbbenéssel említi, hogy a tankötelesek száma az elmúlt iskolai évben kevesbedett. Amely körülmény az egyke elharapódzó, pusztító veszedelmével magyarázható.

Megemlíti azt a nagy anyagi erőfeszítést, amellyel egyházaink iskolafenntartási jogukat végzik, holott a népoktatás teljesen állami feladat és kötelesség. Ha a községek adnak is minimális iskolai segítyeket, azokat minden évben külön-külön meg kell szavaztatni a községi képv. testületekkel, mert különben nem utalványozzák.

A túlzásúfolt iskolák fenntartóinak azt ajánlja a tanügyi elnök, hogy tanítói állás szervezését és államsegélyt kérő folyamodványai-

kat az esperesi és püspöki hivatalok igénybevételével és nagybecsű támogatásával eszközöljék.

Tanügyi elnök örömmel állapítja meg, hogy iskoláinkat a más-vallású tankötelesek feltűnően szép számmal látogatják.

Az iskolai mulasztások hihetetlen nagy mértékben megszapordtak, aminek csökkentésére célszerű gyakorlati megoldást javasol a tanügyi elnök.

Ideje volna már, hogy a V. k. Miniszter Úr kántortanítóink kántori fizetését különválassa a tanítói fizetéstől, mert azért külön munkát végeznek és így külön díjazást is érdemelnek. Minden munkás méltó a maga bérére!

Az iskolalátogató küldöttségeket figyelmezteti, hogy az iskolák megvizsgálásakor minden tanítóról külön pótívet állítsanak ki.

A tanügyi elnök javaslatának első pontjához többen megjegyezték a tanügyi biz. tagok, hogy az ifj. könyvtárak műveit be-kötetlen állapotban szerezzék be az iskolák, Barna Aladár miskolci igazgató-tanítót pedig felkérték, hogy keressen Miskolcon egy olcsón és jól dolgozó könyvkötőt.

A javaslat 2. pontjánál megemlítette az elnök, hogy Zemplén vármegyében a kir. tanfelügyelő már minden iskolafenntartóval befizettette az elmaradt és be nem küldött beíratási díjakat.

A javaslat 3. pontjánál csodálkoztak a tagok, hogy még mindig vannak olyan tanítók, akik nem vesznek részt még ma sem a belmissziói munkában. Amire egyik lelkész megjegyezte, hogy tanítónője 28 év óta nem élt úriszentvacsorával.

A javaslat 4. pontja a 3 tanerős iskolákra már vonatkozik.

Soós Dezső tiszapalkonyai tanító kiténtetése annál indokoltabb, mivel a nevezett tanító súlyos szívbeteg szenved és havonta 3-4-szer összeesik iskolájában, mihelyst magához tér, rögtön vasszorgalommal és maradék nélkül folytatja munkáját.

Az ismétlő iskolák, illetve az általános továbbképző iskoláknak 58 munka-félnapot kell tartani s ezt a nagymérvű munkát rendszeres és tervszerű tananyagbeosztás nélkül nem tudják maradék nélkül elvégezni a tanítók. Tanügyi közigazgatásunk átszervezésével ezt az iskolai típust is szigorúan ellenőrzik.

Jó volna, ha az iskolamulasztásokat hanyagul elintéző községi előjáróságokkal szemben az Esperes Úr a vármegyei közig. bizottságnál eljárna.

Tanügyi bizottság felkéri a egyházm. közgyűlést, kegyeskedjék figyelmeztetni minden iskolafenntartó-egyház előjáróságát, hogy a tanítói nyugdíjhátrálékok rendezésére föltétlen keressen valamilyen megoldást, mert évi 12%-os késedelmi kamattal és kezelési költségekkel együtt hihetetlen módon megszapordnak az iskolafenntartóknak eme fiz. kötelezettségei, nehogy később anyagi válságba kerüljenek ezek miatt az egyházak.

A szakszerűen összeállított tanügyi jelentés minden részletét nagy figyelemmel hallgatták a jelenlevő tagok és értékes hozzászólásaikkal kísérték ez elnök javaslatait.

A tanügyi bizottság hálás köszönetét és nagyrabecsülését tol-

mácsolja az Elnök Urnak, azért az évről-évre nagy lelkiismeretességgel, hozzáértéssel és pontossággal elkészített nagyrértékű tanügyi jelentéséért.

A jelentést teljes egészében magáévá teszi, elfogadja s ennek célszerűen szükséges és gyakorlati javaslatait a Nagytiszt. Egyházm. Közgyűlésnek elfogadásra és megerősítésre ajánlja.

Több tárgy nem lévén, elnök a gyűlést imával bezárta.

Kmf.

Balogh János
tanügyi biz. jegyző.

Gaál Ferenc
tanügyi biz. elnök.

Egyházmegyei közgyűlésünk a gondos tanügyi bizottsági elnöki jelentést, köszönettel tudomásul veszi, úgyszintén a t. ü. bizottság jegyzőkönyvét is. A határozati javaslatokat határozati erőre emeli. (T. S.)

17. Benke József megbízott missziói előadó, felolvassa missziói jelentését, ismertetve a tegnapi missziói bizottság üléséről felvett jegyzőkönyvet is.

„Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Ma már semmi kétség nem fér ahhoz, hogy mindazok a munkák, amiket általában belmisszió név alatt foglalunk össze, az egyház életnyilvánulása, vérkeringése, szívének működése. Nem az egyházért végzett munka, de az egyháznak a munkája, tehát annak feladata, hivatása, sőt végzete. Éppen ezért fontosabb mindennél, s ennek a munkának segédeszközei az adminisztráció, az iskolai nevelés, ezt kell szolgálni minden másnak, hogy az egyház munkálhassa a legfőbbet, Isten országát.

Ennek a tudata bátorít fel arra, hogy amikor egyházaink szív-működéséről szóló jelentésemet előterjesztem, ne csak a papírra írt adatokból rajzoljam a helyzetképet, de olvassak abból is, ami a szavak s adatok megett van. A számadatokat annyiban veszem figyelembe, amennyiben képet adnak azok a külső egyháziasságról.

A bñi. jelentések eddig leginkább arra szorítkoztak, hogy megállapítsák, melyik egyházban milyen munkák végeztek, — a jelentővek szerkezete is erre van beállítva, — a legutóbbi jelentésem alkalmával mondtam, hogy közel van az idő, amikor eljutunk oda, hogy minden egyházban minden munka folyik, gyermekpasztorációtól a szegénygondozásig.

Nos, már elérkeztünk ide. Kevés kis változattal minden jelentőív egyforma, legfeljebb a stílizálásban s e beállításban van különbség, de az egyes kérdésekre minden egyház igennel felel. Ez pedig a hivatalos belmisszió győzelmét jelenti. Egész bizonyos, hogyha pl. egy külföldi ember a jelentő ívekből akarná megállapítani a magyar ref. egyházak életét, munkásságát, — bámulva és csodálva állana meg — milyen hatalmas, eleven és lüktető élet folyik a mi egyházainkban. Hogy a bölcsőtől a koporsóig ott tartja hívein védő, oltalmazó és nevelő kezét az egyház. Mi azonban tudjuk, hogy nem

egészen így van. Ha a külső látszat a bm. diadalát mutatja is, nem kell ahhoz pesszimista látás, csak kissé világos és őszinte szemlélete a dolgoknak, hogy a külső látszat még nem eredmény. Sőt egyenesen azt kell megállapítani, ha a szavak megé nézünk, hogy a hivatalos belmisszió csődjét éljük. A felsőbb, de nem a legfelsőbb rendeletekkel irányított munka megfenekletti, kiélte magát. Parancsszóra végzett aktamunka lett. Kezdtük a vallásos estékkel, újságok gyűlekezeti hírei jelentették, hogy milyen nagy tömegek mozdultak meg, kicsinnyé vált az iskola, gyűl. terem, milyen nagy számmal jelentkeztek ifjak és leányok, mikor kimondtuk az ifj. vagy leányegylet megalakulását s ahogy multak az évek, fogyott az érdeklődés, a vall. estékről először az u. n. intelligencia maradt el, majd a férfiak s lassan öreg asszonyok unalomúzó és a fiatalság találkozó összejöveteleivé váltak, az ifjúsági egyesületeket bálók vagy műkedvelői előadások reményében lehetett összetartani, a vasárnapi iskola legtöbb helyen a tanítók kényszermunkájává lett, melyet végeznek, mivel az egyházi tanfelügyelőségnek is számot kell adni arról, de alig több az, mint egy óra beállítása bibliai lecke feladása és kikérdezése végett. Az első szeretet felbuzdulásában elkezdett szeretet munkák gyakorlása, karácsonyi segélyezések arra a szomorú meggyőződésre juttatta kezdeményezőit, hogy csak az emberi hálátlanság lett általa nyilvánvaló, s még talán jobb, ha felhagyunk vele, mert hiszen a jelen élet irtózatoss nyomorúságát úgysem tudjuk általa meggyógyítani, miként a tenger vizét nem tehetjük édessé 1-2 kockacukor belevetésével. Vannak egyházak, ahol már szinte számát sem tudják a sok egyesületnek, melyek egymásután alakultak felsőbb rendeleter vagy mások példáját követve, de hogy ezek az egyesületek valamit tենnének, — esetleg azonkívül, hogy néhány pengőt gyűjtöttek ismeretlen célra, — nem igen tudunk.

Bár vannak egyházak, ahol nyilvánvaló jelei vannak a lélek csodálatos munkájának, — élnek — és hatalmas munka folyik a régi betemetett források megásásán, melyből élő elevenítő vizek buzognak, általánosságban, mégis megállapíthatjuk, hogy a hivatalos belmisszió csődöt mondott, kiélte magát. Mi ennek az oka s mi lehet most már a teendőnk? Hogyha megismerjük az okát, adva van a teendő is. A bm. elsősorban lelkimunka, lélekmentés, lelkek formálása. Mi eddig csak tömeggel dolgoztunk, számokra építettünk s nem lelkekre. S ahogy fogyott a tömeg, fogyott a kedvünk is. Legjobb esetben eljutottunk oda, hogy a tömeget felráztuk közönyösségéből, megmozdítottuk s nem igen vettük figyelembe, hogy a gyűlekezet akár mint ifj. vagy leányegylet, akár mint bibliakör, Kálvin szövetség stb. egyes lelkekből, személyekből áll, akik egyenként kívánkoznak táplálék után, igényelnek vezetést s a passzivitásban csak addig maradnak meg, amíg alszanak. A tömegmunka csak arra való, hogy az egyes felébredt lelkek ismeretté legyenek Célnek tekintettük az egyesületek megszervezését, s nem gondoltuk, hogy ezek csak meder lehetnek, melyeket élő, buzgó víznek kell kitölteni, különben a meder is beiszapolódik s lassan eltűnik. S mit tartottunk az egyesületek s különböző bm. munkák céljának? Több jelentésben olvas-

suk, hogy az egyház iránti hűségre, buzgóságra való nevelést. Mit jelent ez konkrét formában? Mit értünk az egyház iránti hűség és szeretet alatt? Hogy templomba járjon, hogy a párbért pontosan fizesse? Ez nekünk jó, de vajjon Krisztus megelégszik-e ennyivel? S nem éppen e legjobb tempjombajárók, legbuzgóbb zsidók feszítették Őt meg? A templom még nem cél, sőt egyáltalában nem cél, de éppen úgy eszköz, mint ahogy eszköz maga az egyház is. Igen fontos kegyelmi eszköz egy magasabb cél érdekében a lelkeknek Krisztushoz való vezetésében. A folyónak medre nem lehet cél, csak út a tengerhez, a lehetőség, hogy a víz szét ne ömöljön, mocsárrá ne váljék, de élő víz maradjon.

Ezeknek belátása és felismerése nemcsak a belmissziói munkák új irányát és helyes módszerét határozza meg, de az egyházunknak más felekezetekkel s a szektákkal való viszonyát is. Amíg csak az egyházat tekintjük célnak, addig csak hiábavaló s éppen nem építő vitatkozásokban merül ki erőnk, s míg delízenzív harcot folytatunk az erősbbe katolicizmussal s a mozgékonyabb szektákkal szemben, nem tudunk győzelmes harcot folytatni a sátánnal szemben s úgy járunk, mint a világháborúban a központi hatalmak, nem a külső ellenség győzte le csapatainkat, de hátulról bontották meg hadállásainkat. De ha egyes lelkekért való felelősségérzettel az emberi szíveknek Krisztushoz való vezetését tartjuk célnak, akkor misszionálni fogjuk a katolicizmust éppenúgy, mint a szektákat, s fogunk kapni munkatársakat is, nem béreseket és szolgákat, de fiakat, akik a Lélek kényszerétől indítatva munkálkodnak.

Akadály a közömbösség, — jelenti sok egyház. Hiszen éppen ez a célja a lelki munkáknak, hogy a közömbösségből felrázza, öntudatra ébressze a lelkeket. Ha nem volna közömbösség, akkor nem volna szükség bñ. munkákra, akkor legfeljebb a külmisszióról beszélhetnénk, vagy a katolicizmus evangélizálásáról. Különben pedig a lelkek csak addig maradnak közömbösek a hit dolgai iránt, — míg fel nem ismerik elesett voltukat és egyedüli megmentőjüket a Jézus Krisztust. Nem akadály, — mint sokan vélik, — de a lélek hiányának jele a pénzhiány is. Vajjon akadály volt Isten teremtő lelke előtt hogy embert teremtsen az, hogy nem volt föld, nem volt tápláló gyümölcs, nem a lélek teremtett-e földet, s minden feltételét az emberi életnek? S megegyezzünk-e a materiális szocializmussal, hogy az ember boldogságának legfőbb feltétele az anyag, a pénz, már pedig mi sem akarunk kevesebbet, mint az ember boldogságát munkálni. Keressétek először Istennek országát és az Ő igazságát, és ezek mind megadatnak néktek, — mondja Urunk. Tehát először Istennek országát és nem fordítva. Egyházunkban a Lélek megfoghatóságának nem a pénz és anyagiak hiánya az oka, de éppen a Lélek megfoghatósága eredményezte szegénységünket. Az a határozott érzésem, hogy az Isten nagyon szegénnyé akarja tenni ezt a mi egyházunkat, hogy lélekben gazdaggá tehesse. Másrésztől nem is vagyunk mi olyan szegények, mint gondoljuk. Hatalmas anyagi erőforrás a misszionált emberi szív. Ahol megnyílnak a szívek, megnyílnak a zsebek is. Utalok a mezőcsáti, nemesbikri templomépítésre,

ahol minden kivetés és kényszerítés nélkül tekintélyes összeget tudtak előteremteni ősi templomuk megújításához.

Bármilyen szomorúnak látszik is szórványaink helyzete, ha mernénk Isten ígéretére építeni, megmenthetnénk, ami most a gyors pusztulás képét mutatja. Örömünkre szolgál, hogy jelen gyűlésünk tárgysorozatába fel van véve ennek a kérdésnek lehető megoldása. Nagyon kevésbé alkalmazzuk a modern misszió legeredményesebb módszerét az iratterjesztést. Nem bibliák, énekeskönyvek eladásáról és ajándékozásában kell ennek állni, — ezt végzik a kolportőrök, — de építő, hitelesítő, evangélizáló iratok terjesztéséről. Bevált módszerrel dolgozik az u. n. Iratmisszió. S nagy segítségül szolgál a dr. Szabó Aladár szerkesztésében Gödöllőn szerkesztett Református Híradó, amely lap új előfizetési rendszerével összekötő kapocs lehet az egyház és tagjai között. Lelkipásztoraink figyelmébe ajánljuk Mindeneket megpróbálgatok, ami jó azt megtartsátok. A győzelem pedig akár velünk, akár nélkülünk, mindenképen a Krisztusé.

Tiszteletteljes javaslataim a következők:

1. Mondja ki az egyházmegyei közgyűlés, hogy az egyházlátogatói köröknek megfelelően köröket alakít, melyek az egységes munkák megbeszélése, egymás hitének építése céljából évenként legalább egyszer összejövetelt tartanak.

2. A Református Híradó c. lapot egyházaink figyelmébe ajánlja.

3. Az egyházmegyei belmissz. bizottság a törvénynek megfelelően szerveztesse ujja.

Tiszteletteljes jelentésem tudomásulvételét kérve, mély tisztelettel vagyok a Nagytiszteletű Egyházmegyei közgyűlésnek

alázatos szolgálója

Benke József
belmissz. előadó.

Egyházmegyei közgyűlés belmissziói előadó jelentését tudomásul veszi s határozatilag kimondja, hogy:

1. A belmissziói munkák egységesítése végett egyházlátogatói járasonként lelkészi köröket szervez, mely lelkészi körökbe tartozó lelkipásztorok évenként legalább egyszer kötelesek értekezletet tartani, az egységes munkaprogram megbeszélése végett.

2. Gyülekezeteinknek melegen ajánlja a Református Híradó bevezetését. (Szerkesztő: Gödöllői ref. lelkipásztor.)

3. Az egyházmegyei belmissziói bizottságot újjászervezi s annak tagjait 3 évre a következőképen választja meg Elnökség: az egyházmegye elnöksége. Tagok: dr. Enyedy Andor, Nádházy Bertalan, Szabó Dániel, dr. Lipcsey Péter, dr. Horváth Zoltán, dr. Dienes István, Balogh János. Előadó: Benke József. (B. I.)

18. Esperesünk a tisztaoszlári lelkész-árvák segélyalapjáról ezt a jelentést teszi:

„Nagyfiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

A tiszaszlári lelkészárva-k segélyalapjának állását a következőkben van szerencsém ismertetni; a Kálvineumnál volt 5194 P összegből a legidősebb fiú: Zoltán részét Debrecen város árvaszékéhez átutaltattam a nevezett Árvaszék kérésére. Így Zoltán teljesen ki van elégítve. A Kálvineum ez évben kimutatást nem küldött, de a kamatokkal a tőke szaporodott. A múlt évi tavaszi közgyűlésnek jelentett 3331.80 P takarékbetét 112.20 P évi kamattal együtt 3444 P-re növekedett. Ez összegből Aladár és Béla részére Gyarmathy Béla gyám 1795 P-t vett igénybe. Jelenleg 1651 P van takarékbetétkönyvön. Borsod m. árvaszéke a kellő tanulmányi eredményt fel nem mutató két fiú részére további kiutalásokat egyelőre nem engedélyez. Jelentésem tudomásul vételét a közgyűlés határozatával együtt Borsod vármegye Árvaszékéhez leendő megküldését kérve, mély tisztelettel vagyok,

Miskolc, 1935. okt. 7.

Pósa Péter esperes s. k.“

Közgyűlésünk a jelentést köszönettel tudomásul veszi annak bejelentésével együtt, hogy Kun András vil. főjegyző nevezett árva-alapnak a szaporításához ismét hozzájárult 10 mm. búzával, amiért a közgyűlés szívből köszönetet mond.
(T. S.)

19. Tárgyaltuk a kiskgyőri III. számú tanítói állás lakásának, lakbérének ügyét.

Közgyűlésünk, mielőtt érdemleges határozatot hozna, kiküldi az ügyeknek helyszínén való elintézésére egyházi és világi főjegyzőt azzal az utasítással, hogy a járási főszolgabíró urat kérjék meg segítségül, mert a község is erősen érdekelve van. És jog-feladás nélkül igyekezzenek a helyzetet megoldani.
(K. A.)

20. Tárgyaltuk özv. Molnár Jánosné sz. Szabó Juliánna és Gacsai Ferencné sz. Nemes Mária poroszlói lakosok, a poroszlói egyházközség részére történt adományozásról szóló két darab ajándékozási szerződését. Előbbi a 4227. számú és 149. számú poroszlói telekkönyvi betétben lévő 320 P értékű ingatlanát, utóbbi 3109. számú t.k.v.-i poroszlói betétben lévő 280 P értékű ingatlanát, ajándékozta a poroszlói ref. egyházközségnek, fenntartván a maguk részére a haszonélvezeti jogot.

Közgyűlésünk az ajándékozási szerződéseket az E. T. I. tc. 76. § d) pontja alapján jóváhagyja, az egyházkerületi közgyűlés eléterjeszti és az adakozóknak szívből jövő köszönetet mond.
(gr. H. I.)

21. A miskolci egyházközség jóváhagyás végett felterjeszti, presbiteri és egyházközségi közgyűlési határozattal elfogadott új egyházi adókvitelési kulcsát.

Közgyűlésünk a miskolci egyházközség új, törvény-

szerű egyházi adó kivetési kulcsát jóváhagyja, javasolja azonban, hogy a személyi adót, mihelyt erre mód és alkalom kínálkozik, a törvényben előirt progresszív adózási formára változtassa át. (V. P.)

22. A sajkókereszturi egyházköztség, jóváhagyás végett felterjeszti, presbiteri és egyházközségi közgyűlési határozattal elfogadott új egyházi adó kivetési kulcsát, amely szerint a lelkészi fizetést progresszív alapon kívánja teljesíteni. És benyújtja Ambrus Sámuel és társai (34) fellebbezését, akik osztálybasorozás alapján akarják a lelkészt fizetni.

Közgyűlésünk a sajkókereszturi lelkészi fizetésre vonatkozó új progresszív egyházi adókulcsot jóváhagyja és Ambrus Sámuel és társait fellebbezésükkel elutasítja, mert a fővényszerűen megállapított és elfogadott progresszív adókivetési kulcs igazságosabb, méltányosabb és korszerűbb, mint az osztálybasorozás. (V. P.)

23. Tárgyaltuk Nagy Károlyné mezőnyéki lakos esperesünkhöz beadott ama kérelmét, hogy ő ne Mezőnyéken, hanem a hozzá közelebbeső Málvi társegyházközségben fizethesse ezután az egyházi adót.

Közgyűlésük az E. T. I. tc. 24. §. második bekezdése alapján kérelmének első részét elutasítja. Az adó-kivetés elleni panaszával az E. T. VI. tc. 45. §. 9. pontja alapján a közigazgatási bírósághoz utasítja. (gr. H. I.)

24. Olvastuk Lelkészegyesületünk következő két jegyzőkönyvét: „*Jegyzőkönyv*”, készült 1935 július 2-án Diósgyőr-Vasgyárban az alsóborsodi ref. Lelkészegyesület rendes tavaszi gyűlésén.

Jelen vannak: Román Ernő lelkész-elnök elnöklete alatt Farkas István püspök, Szentmártony Dániel, Pósa Péter esperesek, Enyedv Andor dr., Svíngor Jenő, Kun Zoltán, Takács Mihály, Szakács Pál, Nádházy Bertalan, Tóth Sándor, Dr. H. Kiss Géza, dr. Filep Gusztáv, Szabó Dániel, Benke József, Arday László, Ilosvay Ferenc, Perjéssy László, Derencsényi István, Gyarmathy Béla, Molnár Béla, Kiss Elek, Kovács József, Berecz József, Várady Pál, Súlyom Gyula, Kőrössy József, Kérészy István, Szilva Sándor, Nagy Sándor, Pósa Dezső, Tóth Ferenc, Cseh József lelkészek és hitoktatólelkészek, s. lelkészek, valamint szépszámmal papnék és érdeklődők a helybeli gyülekezetből és a jegyző. Elmaradásukat igazolták:

1. Délelőtt fél 9 órakor Istentisztelet volt, amelyen az Igét Dr. H. Kiss Géza hirdette az I. Mózes 28.16 alapján nagy ékes szóval és alkalmoszerűséggel. Prédikáció után a Vasgyári Vegyeskar énekelte „Az Úrnak napja ez” c. karéneket elismerésre méltó betanultsággal.

2. Istentisztelet végeztével Román Ernő egyesületi elnök pár szóval megemlíti, hogy a mai nap egybeesik Nádházy Bertalan vasgyári lelkipásztor 25 éves lelkészi ünnepnapjával.

Farkas István püspök emelkedik ezután szólásra és a 126 zsol-tár alapján ünneplé Nádházy Bertalant s Nádházy Bertalan 25 éves munkájának eredményeiben a fogságról szabadságra jutott lelkek boldog álmódásának valóraválását. „Isten szive nyitott kapu s Nád-házy Bertalan be ment azon a kapun“.

Pósa Péter, az alsóborsodi egyházmegye, Román Ernő a lel-kész egyesület, Szentmártony Dániel a szomszéd egyházmegyék, Dr. Fekete Gyula a helybeli presbitérium nevében üdvözölte ezután a jubilánst, aki meghatottan mondott köszönetet összefoglaló válaszá-ban az üdvözlésekért. Válasza nemcsak meghatott, de megható is volt. Vallomás, amely a szívből jött és a szívekhig ér.

3. Román Ernő mondott ezután az idő előrehaladottsága miatt rövidre fogott elnöki megnyitót. Megemlékezett a Rákóczi-évről. Dr. H. Kiss Géza írói és Nádházy Bertalan lelkészi jubileumá-ról. Püspök urunk papí működésének 30 éves fordulójáról s végül a kegyelet ciprus ágát hajtotta meg az egyházmegye halottainak emléke előtt.

Bach oratóriuma hangzott fel ezután az orgonán s a jelenlevők meghatottan emlékeztek azokról, akik porrá lettek.

4. A kegyelet hangulatban Kiss Elek kisgyőri lelkész Horváth Bertalanról, Perjéssy László nemesbikki lelkész Maklár Papp Ernő-ről tartott emlékbeszédet, felidézve a megpihent szolgálk életének, sok vívódásának, harcának és küzdelmének emlékezetét.

5. 15 perc szünet után az ORLE kérdések tárgyalása követ-kezett s ezeknek a során Benke József hejőpapi lelkész értekezett elsőnek „Az önségély módjai a magyar ref. lelkipásztorok anyagi helyzetének súlyos kérdéseiben“ c. tétel alapján. Fejtegetéseihöz Püspök Urunk szólott s Püspök Urunk megrendítő szavainak hatása alatt kimondotta az Egyesület, hogy minden alsóborsodi lelkész 5 P-t tartozik küldeni a dékáni hivatalhoz minden kebelbeli lelkész elhalálozása alkalmával temetési gyorssegély gyanánt.

6. Kovács József noszvaji lelkész „Az oxfordi mozgalom elő-nyei és hátrányai a magyar ref. pastoráció szempontjából“ címen értekezést olvasott, amelyet komoly és termékenyítő hatásu eszme-csere követett. Egyesületünk nyomtatékosan ajánlotta tagjainak figyel-mébe a mozgalommal való intenzív foglalkozást.

7. Dr. Filep Gusztáv mint a pályamunka bírálóbizottság tagja jelentette, hogy az „egyke“ kérdésről egy, a kérdés minden oldalát taglaló szakszerű pályamunka érkezett, mely a díjra érdemes. Szer-zője Takács Mihály felsőábrányi lelkész.

8. Több tárgy nem lévén, elnök d. u. 2 órakor a gyűlést bezárta.

Kmf.

Román Ernő
elnök.

Szendrey László
jegyző.

Jegyzőkönyv, felvétel az alsóborsodi ref. lelkészegyesület 1935. október 7-én Miskolcon tartott értekezletén.

Jelen vannak az elnökségen kívül a lelkészek szép számban.

1. Cseh József miskolci hitoktató-lelkész bibliaolvasása s imádsága után

2. Elnöklő lelkész meleg szeretettel üdvözlí a megjelenteket s az értekezletet megnyitja.

3. Román Ernő értekezletí elnök a lelkészí önsegélyezésre vonatkozó javaslatát adta elő. Az önsegélyezés módjaként 2 lehetőséget jelöl meg: 1. Csaknem kivésző félben van ma már a gyülekezeteknek az a nemes gesztusa, hogy az elhalálozott lelkészt a gyülekezet eltemetteti. Szükség tehát, hogy éppen a legfájdalmasabb esemény pillanatában elhárítható legyen a nemakarás szomorú jelensége, azért, hogy mind az egyházak, mind a lelkészek mentesüljenek az íly esetben felmerülő gondoktól az O. R. J. Ö. keretén belül temetési biztosítást óhajt kötni minden lelkész számára oly értelemben, hogy a 20 évíg fenálló biztosítás haví 4 pengős összegét felerészben az egyház, felerészben a lelkész fizetné s ez a biztosítás kötelezően mondatnék í úgy az egyházakra, mint a lelkészekre. Az önsegélyezés 2-ik módja pedig, hogy minden lelkész, minden hó 1-én fizessen 1 pengőt az egyházkerületí pénztárba, mely összeg ídóvel megnövekedvén hathatós segítség lesz a rászorulóknak.

Lelkészertekezletí gyűlés mindkét índítványt nagy örömmel elfogadja s kéri elnökséget, hogy ezt a lelkészek és egyházak javát szolgáló javaslatot, a többí egyházmegyékhez küldjék el és az egyházkerületí közgyűléshez terjessze fel.

4. Új pályamunkák tűzettek í a következó tételekre:

1. Október 31-én mondandó úrvacsorai agenda írandó, a kötött részek elhagyásával.

2. A párbékkérdés története s korszerű rendezése.

Beadási határidő 1936. május 1.

Tudomásul szolgál.

Több tárgy nem lévén, elnök ének és imádság után az értekezletet bezárja.

Kmf."

Közgyűlésünk a Lelkészegyesület jegyzőkönyveit szívesen tudomásul veszi. Örömmel látja az egyesület munkáit. Az önsegélyezés javasolt módját készséggel elfogadja és elrendeli, hogy az egyházközségek következó évük költségvetéseibe az ezzel járó költségek íölvétessenek. A javaslatot egész terjedelmében megküldí a testvér egyházmegyéknek és felterjesztí az egyházkerületí közgyűléshez.

(T. S.)

25. Dr. Mátyás Ernő sárospataki theológiai igazgató az egyházmegye espereséhez íntézt levelében azt kéri, hogy az egyházkerület 200 éves jubileuma alkalmából tett azon nemescélú índítványát, hogy minden lelkípásztor 1 pengővel járuljon hozzá egy szegény theológus

táppintézeti díjának fedezéséhez — tegye magáévá és hívja fel az egyházmegye lelkészeinek figyelmét a nemes célra való adakozásra s egyben az így felajánlott összeget az egyházmegye pénztárnoka szedje be s a megjelölt célra továbbítsa.

Egyházmegyei közgyűlésünk magáévá teszi a kérelmet s a nemes célt átérezve, minden lelkipásztor készséggel járul szerény adományával egy theológus íljú segítségére s felkéri egyházmegyei pénztárost, hogy a pénzt szedje össze s hivatott célra juttassa el. (T. S.)

26. Tárgyaltuk a diósgyőri egyházközség két vallásoktató segédlelkészeinek u. m. — Nagy Sándor és Kigyóssy Dezsőnek — 4-4 példányban E. T. szerinti formák közt készített díjlevelét.

Közgyűlésünk a díjleveleket jóváhagyja és megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti. (K. A.)

27. Tárgyaltuk a diósgyőri egyházközség E. T. I. tc. 20. §. alapján parochiális körökre oszlásról szóló szervezési szabályrendeletét.

Közgyűlésünk a névszerinti szavazással szabályszerűen hozott szabályrendeletet jóváhagyta és az egyházkerületi közgyűléshez terjeszti fel végső megerősítésre. Egyben felhívja Mezőcsát és Mezőkeresztes presbitériumát, hogy a hivatkozott törvény szerint készítse el és terjessze be szabályrendeletét. (K. A.)

28. Tárgyaltuk a diósgyőri egyházközség presbitériumának tanácskozási ügyrendjét.

Közgyűlésünk a szabályszerűen letárgyalt ügyrendet megerősíti.

29. Tárgyaltuk a diósgyőri egyházközség E. T. I. tc. 79. §. első bekezdése alapján presbitériumi névszerinti szavazással hozott egyházközségi közgyűlés szervezése alól való felmentési kérését.

Közgyűlésünk a helyes indoku és törvényes formák közt létrejött határozat ismeretében, egyházi törvényünk irányelveinek figyelembe vételével, javasolja a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésnek, hogy diósgyőri egyházközségünket az egyházközségi közgyűlés szervezése alól felmenteni méltóztassék. (K. A.)

30. Olvastuk a diósgyőri egyházközség presbitériumának 65/1935. számú, szavazat-számértékének 4-ről 6-ra való felemelését kérő határozatát, mert két vallásoktató lelkészi díjlevelet állított ki.

Közgyűlésünk az E. T. I. tc. 23. §. a) pontja alapján a diósgyőri egyházközség szavazata számértékének 4-ről 6-ra való emelését tisztelettel javasolja az egyházkerületi közgyűlésnek. (K. A.)

31. Az Országos Ref. Szeretetszövetség ügyvezető igazgatója, Kiss Ferenc dr. egyetemi professzor a szeretetszövetség áldásos munkájának sikeresebbé tétele érdekében, 5 pontba foglalt kéréssel fordul közgyűlésünkhöz: 1. A szeretetszövetség naptárát és havi értesítőjét

mennél több család kezéhez juttassuk el. 2. A taggyűjtő diakónusokat fogadjuk támogató szeretettel. 3. A lehetőséghez képest alakítsunk szeretetszövetségi fiókokat. 4. Az árvanap megtartását különös gonddal készítsük elő. 5. 1935/1936-ban minden gyülekezetünk rendezzen egy ünnepélyt a Szeretetszövetség javára.

Közgyűlésünk a Szeretetszövetséget a legnagyobb készséggel igyekszik támogatni, Isten dicsőségét, egyházunk és nemzetünk javát szolgáló áldásos munkájában, ezért a maga részéről is szívesen ajánlja egyházközségeinek pártoló szeretetébe a Szeretetszövetség naptárát, havi értesítőjét és taggyűjtő diakónusait. Felhívja az egyházmegye lelkipásztorainak figyelmét szeretetszövetségi fiókok alakítására és elrendeli, hogy minden gyülekezetben évenként legalább 1 árva nap és 1 szeretetszövetségi ünnepély tartsák a Szeretetszövetség javára. (V. P.)

32. Eröss Gyula geleji lelkipásztor felterjeszti jóváhagyás végett, a presbitériummal kötött azon egyességét, a mely szerint a lelkipásztor által 264 pengő értékben eszközölt paróchiális javítási költséget, az egyház 10 éven át fizetendő 26 pengős részletben fizeti vissza lelkipásztorának.

Illetve lelkipásztor amíg geleji állásában marad, a részleteket elengedi, csak ha 10 éven belül más állásba menne, a tíz évből még hátralevő részleteknek egy összegben való kifizetését igényli.

Közgyűlésünk, az egyházközségre minden tekintetben előnyös egyességet jóváhagyja. (V. P.)

33. Tárgyaltuk Tóth Vince, tiszavalki egyháztag, régebben tett, de a mai napig be nem fizetett alapítványának ügyét.

Közgyűlésünk felhívja a tiszavalki egyházközség presbitériumát, hogy az összes idevonatkozó iratokat, presbitéri jegyzőkönyvi kivonatokat, terjessze be az esperesi hivatalhoz, mert ezek nélkül nem lehet határozni. (N. B.)

34. Az egyházkerületi tanács rendelkezése alapján tárgyaltuk, mely helyeken van különösképp szükség szórványmissziói segédlelkesekre.

Közgyűlésünk, javaslatát a következőképp terjeszti fel tisztelettel, betűrendbe foglalva a javasolt helyeket: *Atány* (Erdőtelek székhellyel és 4 szórvánnyal), *Diósgyőr* (Lilla-füred, Újhuta, stb szórványokkal és szétszórt külterülettel), *Eger* (Egercsehi bányateleppel és sok-sok szórvánnyal), *Heves* (7 szórvánnyal), *Maklár* (Andornakkal és sok szórványával), *Miskolc* (külső részeinek gondozására.) (N. B.)

35. A tiszatarjáni egyházközség presbitériuma bemutatja az egyházközség és Varga Dániel tiszatarjáni lakos bérlő között az egyházközség tulajdonát képező u. n. Alsórét nevű földjének — 6 kat.

h. 364 □-öl -- évi 17 mm 20 kgr. búza haszonbér mellett 6 évi időtartamra történt bérbeadásáról kiállított haszonbéri szerződést jóváhagyás végett.

Egyházmegyei közgyűlés a bemutatott haszonbérleti szerződést, mivel a bérbeadás aránylag magas haszonbérért történt s a bérleti szerződés feltételei az egyházközség érdekeinek mindenben megfelelnek, jóváhagyva — megerősíti.
(T. S.)

36. A martintelepí egyházközség felterjeszti, jóváhagyás és megerősítés végett módosított lelkipásztori díjlevelét, 6 példányban. A módosítás a lelkipásztori bérelt lakásra vonatkozik, amelynek bérösszegét ezentul nem a lelkész, hanem az egyházközség fizeti.

Közgyűlésünk a presbitéri és egyh. közs. közgyűlés által is letárgyalt és elfogadott módosított díjlevelet jóváhagyja és megerősítés végett az egyh. ker. közgyűlése elé terjeszti.
(V. P.)

37. Az O. R. J. Ó. vezetősége egyházmegyénk elé terjeszti az 1934. évi taglétszám kimutatását, kérve egyházmegyénk esperesét, hogy a szépen megindult s biztató jövőt ígérő, egyháztársadalmi intézményünk ügyének fokozottabb felkarolására úgy a lelkészek, mint a hívek figyelmét hívjuk fel. Jelenti, hogy egyházkerületünkben a taglétszám 3300; egyházmegyénkben 997. Míután a 4000-es létszámhoz van kötve a lelkészek és lelkésznék ingyen temetési segélye, kívánatos, hogy az ősz folyamán még szélesebb rétegekre terjesztessék ki a temetési segélyakció, hogy híveink más ismeretlen vállalat mellőzésével az egyházi célkitűzéseinket is szolgáló O. R. J. O-t támogassák.

Közgyűlésünk komoly figyelmeztetéssel hívja fel a presbitériumok, lelkipásztorok és minden egyháztag figyelmét erre a szociális egyházi alakulatra és sürgeti a taglétszám gyűjtést.
(T. S.)

38. Az egyházlátogatókat közgyűlésünk így küldötte ki:

Egri járásban: esperes; hevesiben: Gaál Ferenc; ónodiba: Román Ernő; mezőkeresztesibe: Kiss Albert; tiszamentibe; Takács Mihály; emődibe: Szakács Pál; mezőcsátiba: Szabó József; miskolciba: Kérészy István.
(N. B.)

39. Egyházkerületi képviselőkül az elnökség mellé kiküldöttek:

Takács Mihály, Szabó József, Tóth Sándor; póttagok: Szakács Pál, Kérészy István lelkészek. Dr. Lipcsey Péter, Zsóry Lajos, Kun András; póttagok: Bay Bertalan, dr. gróf Haller István világiak.
(N. B.)

40. Jövő évi közgyűlés helye: Miskolc.

41. A jegyzőkönyv hitelesítésére a Miskolcon és környékén lakó tagok megbízást nyertek.

42. Minden hitűzött tárgyat letárgyalván közgyűlésünk, esperesünkkel imádkoztunk, énekeltünk és
esperesünk a közgyűlést 14 óra 05 perchor bezárta. (N. B.)

Ezt a jegyzőkönyvet hitelesítjük, Miskolcon, 1935. évi december hó 9-én.

Dr. Kérészy Barna
e. m. gondnok h.

Pósa Péter
esperes.

Nádházy Bertalan
főjegyző.

Dr. Kovács Kálmán

Dr. gróf Haller István

hitelesítők.

- JEGYZET: 1. Hogy az egyes számokat kik adták elő és kik jegyezték, nevük kezdőbetűi tüntetik fel.
2. Egyes üggydarabok a jegyzőkönyvben — takarékoság okából — rövidítve jelennek meg. Az esperesi irattárban teljes szövegükben megtalálhatók.

II.

Az alsóborsodi református egyházmegye, egyházmegyei tanácsának jegyzőkönyve.

Jegyzőkönyv.

Felvettük az alsóborsodi református egyházmegyei tanács, 1935. évi május hó 8-án Miskolcon tartott üléséről.

1. sz. A 153. dícséret 1. v. eléneklése után, esperesünk felolvasta a Bibliából a Ján. 15:1—8. v.-t, aztán vele buzgón imádkoztunk. Számba vettük a tanács megjelent tagjait, akik közül Dr. Kérészy Barna távolmaradását kimentette. (N. B.)

2. sz. Jelen voltak, Pósa Péter esperes és br. Bottlik István elnöklelete alatt, Dr. Filep Gusztáv, Gaál Ferenc, Komjáthy József, Nádházy Bertalan, Román Ernő, Várady Pál, egyházi és Bay Bertalan, gr. Haller István, Dr. Kovács Kálmán, Dr. Molnár Gyula és Péter József világi tanácstagok. (N. B.)

3. sz. Esperesünk megállapítja, hogy az egyházmegyei tanács törvényesen megalakult és az ülést megnyitja. (N. B.)

4. sz. Olvastuk az egyházmegyei számvevőszék f. évi május hó 7-én tartott ülésének következő jegyzőkönyvét:

„*Jegyzőkönyv*: Felvettük Miskolcon, 1935. évi május hó 7-én az egyházmegyei számvevőszék ülésén.

Jelen vannak: Pósa Péter esperes elnöksége alatt, dr. Kovács Kálmán, dr. Molnár Gyula, világi számvevőszéki tagok és Komjáthy József, Kiss Bertalan és Szabó József számvevők, valamint Nádházy Bertalan számvevőszéki tag, jegyzőkönyvvezető, továbbá Román Ernő egyházmegyei pénztáros, mint számadó.

1. sz. Esperes a tagok köszöntése után az ülést megnyitván, felhívja a számvevőszéket, az 1934. évi egyházmegyei számadás főkönyveinek és összes iratainak megvizsgálására.

Számvevőszék, átvizsgálván az egyházmegyei pénztár bevételeit, összes mellékleteivel együtt, megállapítja, hogy az 1934. évi bevétel összesen 23802 P 05 f.

átvizsgálván az 1934. évi kiadásokat és összes mellékleteit, megállapítja, hogy a kiadások 17870 P 81 f.

Pénztári maradvány tehát 1934. dec. 31-én 5931 P 24 f.

A Baldácsy-alap számadásait is megvizsgálván, megállapította

hogy a bevétel 1934-ben 1050 P — f.

segélyekre kiadás 1934-ben 1066 P 51 f.

kiadási többlet, mely az em. s. alaphól történt 16 P 51 f.

Számvevőszék, Román Ernő em. pénztáros számadását, minden tételében helyesnek fogadja el, részére em. tanácsnak a szokásos óvások fenntartása mellett, javasolja a felmentvény megadását. Egyben lelkiismeretes és pontos munkájáért javasolja, hogy mondjon köszönetet.

2. Megvizsgálta számvevőszék az egyházmegye 1935. évre szóló költségvetését és megállapította, hogy a mult évi pénztári maradvány figyelembe vételével,

a bevétel	12699 P 74 f.
a kiadás	12699 P 74 f.
maradvány, v. hiány	— P — f.

számvevőszék javasolja egyházmegyei tanácsnak, hogy a bemutatott költségvetést fogadja el.

3. sz. Komjáthy József, Szabó József és Kiss Bertalan, ebben a sorrendben megteszik jelentéseiket az összes egyházak 1934. évi számadásairól és költségvetéseikről.

Az összes egyházak 1935. évi költségvetéseit, számvevőszék javasolja az em. közgyűlésnek, megerősítésre.

A zárszámadások közül *Emőd* számadását azzal a megjegyzéssel, hogy utasítani kell a lelképásztort és a presbitériumot, mindent tegyenek meg az anyagiak rendezésére. *Eger* számadása fogyatékos: folyószámozva nincs; 14. számú bevételnél adósegély: 545 P 60 f, a kiadás 7—12. sz. nyugtaösszeg 720 P; 170-től 206. sz. nyugta összege 6753 P 21 f; 237. sz. nyugta 200 P és nem 220 P; 237. sz. nyugtán 49 P 30 f nincs a számadásban. 1934. évről tehát pénztári maradvány 256 P 11 f. Költségvetést máskor küldjön a számadáshoz. *Egercsehi* költségelőirányzatát presbitérium tárgyalja le.

Átány számadását a helyszínen kívánatos megvizsgálni.

Számvevőszék az összes zárszámadásokat ezekkel a megjegyzésekkel javasolja jóváhagyni. Javasolja továbbá, hogy *Átányba Komjáthy József* számvevő küldessék ki, a szükséges tennivalók elvégzésére.

4. sz. Számvevőszék a felmerült tárgyalások során a következő javaslatokkal járul az egyházmegyei közgyűlés elé.

a) Költségvetés az E. T. szerint október 31-ig beküldendő és hatalmaztassék fel az esperes, hogy minden költségvetést, az illetékes számvevők előterjesztése alapján december 31-ig erősítse meg, küldje meg az egyes egyházközségekhez, hogy szükség szerint, megerősített költségvetésekkel dolgozhassanak összes anyagi ügyeikben. A költségvetés betartandó.

b) Különös tekintettel az iskolai adó együttes kezelésére, ezután külön iskolai költségvetés és számadás is készüljön, mely nyomtatvány tervezeteket az egyetemes konvent készít.

c) Mezőcsát 1934. évi számadásában a káplánfizetés ügyét, Szabó József illetékes számvevő személyesen tárgyalja le.

d) A tiszapalkonyai élemedett lelképásztor szép számadását elismeréssel fogadja el.

e) Tiszavalkon Bosnyák Lajos gondnok a magtáralapból felvett javakról adjon kötelezvényt, megfelelő kezessel vagy kezesekkel.

f) Tóth Vince 25 q búza alapítványi ügyét, ugyancsak Tiszavalkon esperes úr személyesen próbálja elrendezni.

Ezek után esperes, megköszönve a szolgálatot, az ülést bezárta.

K. m. f. t.

Egyházmegyei tanács teljes egészében tudomásul veszi.

5. sz. Tárgyaltuk a Számvevőszék jelentése alapján a tiszavalki presbitérium 1935. évi január hó 7-én tartott presbitéri gyűlésének határozatát. Eszerint Bosnyák Lajos gondnok az egyházközség magtár-alapjának tartozik 22 q 43 kg. búzával; 1 q 80 kg. rozssal és 4 q 95 kg. árpával. Ezeket a mennyiségeket, mint volt magtári gondnok, sokszor „a presbitérium megkérdezése nélkül” vette fel az egyház magtárából. Számvevőszéket, arra kéri presbitérium, hogy kötelezze nevezettet a tartozások még újig való megfizetésére.

Egyházmegyei-tanács, felhívja Bosnyák Lajos gondnokot, hogy a további eljárás kikerülése végett a felvett javakról adjon kötelezvényt, megfelelő kezzel, vagy kezekkel iratva azt alá. Ennek megtörténtéről. presbitérium rövid idő alatt az esperes úrnak tegyen jelentést. (N. B.)

6. sz. Tárgyaltuk a tiszavalki presbitérium 1934. évi április hó 23-án tartott gyűlésének jegyzőkönyvét a Számvevőszék jelentése alapján. E jegyzőkönyv arról szól, hogy a Tóth Vince és felesége féle 25 q búza alapítvány még mindig nincs rendben, pedig nevezett főgondnok az alapítványt régebben felajánlotta s az egyházközség azt elfogadta.

Egyházmegyei-tanács abban a reményben, hogy mélyebb hatású hivatalos eljárás mellőzésével is elérhető a kívánt cél, felkéri esperes urat, hogy személyesen kísérelje meg ennek az ügynek megnyugtató módon való elintézését. (N. B.)

7. sz. A borsodgeszti egyházközség megerősítés végett betérjeszti pincerész adásvételi szerződését, mely szerint a 122. sz. betétben szereplő pincéje fele részét 500 P vételárért Várady Pálnak adja el.

Egyházmegyei tanács a törvények betartásával létrejött szerződést jóváhagyja és az I. t.-c. 76. §-a szerint az egyházkerület elé terjeszti. (N. B.)

8. sz. Tárgyaltuk Maklár rendkívüli adókvetésének ügyét. Adósságainak rendezésére — a tanítói nyugdíjárulék kivételével — úgy a folyó, mint a jövő évre évi 520 P rendkívüli adót vet ki, a VII. t.-c. 13. § alapján.

Egyházmegyei tanács a törvényszerűen létrejött adókulcsot az I. t.-c. 77. §. alapján jóváhagyja (N. B.)

9. sz. A ládházai lelkipásztor betérjeszti a ládháza—mezőnyék—mályi-i lelkipásztori díjlevelek többféle változatát azzal a kéréssel, hogy a mai viszonyoknak megfelelően „fixirozza” em. tanács csonkítás nélkül az ő díjlevelét.

Egyházmegyei tanács, az I. tc. 74. §. l) pontja alapján felhívja lelkipásztort, hogy csak az esetben van módjában

dijlevél-ügyben intézkednie az em. tanácsnak, ha az a presbitérium által elkészítve és jóváhagyva terjesztődik, vagy esetleg felebbezés útján érkezik elé az I. tc. 76. §. alapján. (N. B.)

10. sz. Takács Mihály felsőábrányi lelkipásztor, egyházmegyei tanács elé terjeszti, megerősítés végett lelkészi földjeinek, 1934 dec. 1-től kezdődően, 6 évre szóló szerződését, azzal a kívánsággal, hogy a szerződés, esetleges lelkészváltás esetén is érvényben maradjon.

Egyházmegyei tanács a szerződést megerősíti. És tekintettel a bérösszeg nagyságára, kivételesen megengedi, hogy a szerződés, esetleges lelkészváltás esetén is érvényben maradjon. De ebben az esetben a szerződés újra felterjesztendő jóváhagyás végett. (V. P.)

11. sz. Takács Mihály felsőábrányi lelkipásztor kérvényezi, hogy az egyházmegyei tanács hatalmazza fel az egyházmegyei elnökséget arra, hogy a közeljövőben javítás alá kerülő felsőábrányi templomtető javítási terveit jóváhagyhassa.

Egyházmegyei tanács az elnökséget felhatalmazza a benyújtandó javítási terv jóváhagyására. (V. P.)

12. sz. Takács Mihály felsőábrányi lelkipásztor kéri, hogy az egyházmegyei tanács hatalmazza fel az egyházmegyei elnökséget arra, hogy a felsőábrányi egyházközség által vett 4 magyar hold föld adásvevési szerződését jóváhagyhassa.

Egyházmegyei tanács az elnökséget felhatalmazza a benyújtandó adásvevési szerződés jóváhagyására. (V. P.)

13. sz. Több tárgy nem volt, esperes, imádsága és közös éneklés után, az ülést bezárta.

Kmft.

Dr. Bottlik István
világi elnök.

Pósa Péter
esperes.

Nádházy Bertalan
főjegyző.

Hitelesítjük :

Dr. Kovács Kálmán *Dr. gróf Haller István*

III.

Bírósági ügyek.

Az alsóborsodi egyházmegye bírósága 1935. évi május hó 8-án, időszaki tanácsában a következő határozatokat hozta:

I. B.) Mészáros Lajos átányi lelkipásztort a E. T. VI. tc. 46. § A) 2. és 3. pontjába ütköző fegyelmi vétség miatt az E. T. VI. tc. 47. § A) c) e) pont alapján, nyugdíjának érintése nélkül, azon helyről való elmozdításra mint fő, továbbá a VI. tc. 48. §-a szerint, az ítélet jogerőre emelkedésétől számítva 5 évi választhatóságának felfüggesztésére, mint mellékbüntetésre *ítélte*.

II. B.) A böcsi iskolaépítési ügyben úgy *ítélt*, hogy a tartozás $\frac{1}{3}$ -át Belsőbócs, $\frac{2}{3}$ -át pedig Külsőbócs fizesse.

III. B.) A tiszaszederkényi lelkipásztor-választási ügyben úgy *ítélt*, hogy Nagy Elek megválasztását az E. T. II. tc. 77. § k) pontjába ütköző cselekmények miatt, megsemmisítette.

IV. B.) A Szirmán 1935. febr. 3-án lefolyt s Zsirka András és társai által megfellebbezett gondnok és presbiterválasztás elleni panaszt, mint törvényes alapot nélkülözőt *ítéletben* elutasította, a választást megerősítvén.

* * *

1935. évi október hó 8-án tartott rendes bírósági ülésében az időszaki tanácsot így alakította meg:

1. sz. tanács: Elnökség. Román Ernő, Szabó József, Dr. Lipcsey Péter rendes tagok; Bay Bertalan, Zsóry Lajos póttagok. Ügyész: Dr. Kovács Kálmán, jegyző: Nádházy Bertalan.

2. sz. tanács: Elnökség. Dr. Enyedy Andor, Dr. Kérészy Barna, Lukács Béla rendes tagok; Gaál Ferenc, Takács Mihály póttagok. Ügyész: Dr. Kovács Kálmán, jegyző: Nádházy Bertalan.

V. B.) A böcsi iskolaépítési ügyben, az egyházkerületi bíróság által új eljárásra utasított közigazgatási bíróság, október 8-án úgy *ítélt*, hogy egy egyházközséget képez Külső- és Belsőbócs s így az iskolai építésből eredő adósságot a böcsi egyházközség adózó tagjai fizessék meg.

Betűrendes tárgymutató:

Jkv. sz.	Lapsz.
Jelenlévők	3
42. Bezárás	38
15. Bírósági ülés ideje	17
6. Dr. Molnár Gy. alapítványa	14
26—30. Diósgyőri ügyek	35
38. Egyházlátogatók	37
39. Egyházkerületi képv.	37
4. Esperesi jelentés	4—14
32. Gelej parochia javítása	36
9. Gondnoki megnyitó	14—16
7—8. Gr. Haller Józsefné halála	14
41. Jegyzőkönyv hitelesítés	37
40. Jövő évi közgyűlés	37
19. Kisgyőri tanító lakás ügye	31
24. Lelkészegyesületi jkvek	32—34
10. Lelkipásztori beerősítések	16
35. Martintelepi díjlevél	37
1—3. Megnyitás	4
21. Miskolci adókules	31—32
17. Missiói előadó jelentése	27—30
23. Nagy Károlyné mnyéki adóügye	32
31. Orsz. Szer Szöv igazg. irata	35—36
37. ORJÓ, taglétszám kimut	37
20. Poroszlói ajándékozás (Molnárné, Gacsalné)	31
12. S.-lelkészek szolgálati helyei	17
22. Sajókeresztúri adókules	32
13. Szavazatbontó biz. jkv.	17
14. Szavazás-elrendelés	17
34. Szórványmissiói s.-lellk.	36
16. Tanügyi biz. eln. jel. és jkv.	17—27
11. Tanítói beerősítések és eskük	16—17
25. Teol. igazgató kérése	34—35
35. Tiszatarján földbérlete	36—37
18. Tiszaoszlári árvák	30—31
33. Tiszavalk (Tóth V.) alapítv.	36

II.

Az egyházmegyei tanács jegyzőkönyvének tárgymutatója:

13. Bezárás	42
7. Borsodgsezt pinceeladás	41
10—12. Felsőábrány haszonbérlet, templ. jav., földvétele	42
9. Ládháza lpr. díjl.	41—42
8. Maljár rendkív. adókules	41
1—3. Megnyitás, jelenvoltak	39
4. Számvevőszék jkve	39—40
5—6. Tiszavalk (Bosnyák L. és Tóth V.) ügye	41

III.

I—II—III IV—V. B. számú bírósági ügye	43
---	----

